

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพาณิชย์การบางนา

Factors Affecting the Selection of Retail Business in Dual Vocational Training of Students
in the Level of Vocational Certificate at Bangna Commercial College

โดย

นายบัณฑิต นราอนุสรณ์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา)

พ.ศ. 2551

บัณฑิต นราอนุสรณ์ 2551: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีก
ระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา
ปริญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) สาขาธุรกิจศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ชนะ วันหนูน, วท.ม. 85 หน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางาน
ธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการ
บางนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนที่เรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม
และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก
มีเพียงปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง อันดับสูงสุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อการ
เลือกเรียนแต่ละด้านมีดังนี้ 1) ด้านเหตุผลส่วนบุคคล ได้แก่ ความต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาให้
สูงขึ้น 2) ด้านอาชีพ ได้แก่ ความต้องการความก้าวหน้าในธุรกิจค้าปลีก 3) ด้านสถาบัน ได้แก่
เป็นวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมานาน 4) ด้านหลักสูตร ได้แก่ เป็นหลักสูตรที่สามารถหารายได้ระหว่าง
เรียน 5) ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บิดามารดาสนับสนุนให้เรียน

Bundit Nara-Anusorn 2008: Factors Affecting the Selection of Retail Business in Dual Vocational Training of Students in the Level of Vocational Certificate at Bangna Commercial College. Master of Education (Business Education), Major Field: Business Education, Department of Vocational Education. Thesis Advisor: Associate Professor Shana Wannoon, M.S. 85 pages.

The purpose of this research was to investigate factors affecting the selection of retail business in dual vocational training of students in the level of vocational certificate at Bangna Commercial College. The population was 130 students who studied in the dual vocational training of vocational certificate. The instrument had been used by means of questionnaires. One hundred and thirty copies were analyzed by computer program, percentage, mean and standard deviation.

The results of this study revealed that all factors affecting on the selection of retail business of students in the dual vocational training of vocational certificate at Bangna Commercial College were at high level. As for the aspect of involve person, it was averagely moderate level. Considering with the highest rank of each factor were as the following aspects, including 1) reasons of person such as needs to increase level education. 2) the vocational aspect which included the progress in retail business. 3) the institutional factor which found that this college had long reputation in education sector. 4) the curriculum aspect led to gain income during study period. 5) the related persons such as parents' supports to encourage their children to study in this program.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

____ / ____ / ____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจาก รศ.ชนะ วันหนูน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ รศ.ปัทมวดี วีรภักดี ที่กรุณาให้คำแนะนำปรับปรุงและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ รศ.ยศ ทรัพย์เย็น และอาจารย์สมบุญ แซ่เจ็ง ที่กรุณาตรวจแบบสอบถาม แนะนำ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้บริหาร และคณะครูวิทยาลัย พณิชยการบางนา ที่ให้ความอนุเคราะห์และให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ กระทั่งสำเร็จลุล่วงด้วยดี หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

บัณฑิต นราอนุสรณ์
กุมภาพันธ์ 2551

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
การอาชีวศึกษาและการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	5
ประวัติวิทยาลัยพัฒนการบางนา	11
ความหมายและลักษณะของธุรกิจค้าปลีก	14
แนวคิดและองค์ประกอบในการศึกษาต่อ	19
ทฤษฎีคุณลักษณะ	23
ความสำคัญของอาชีพและทฤษฎีการเลือกอาชีพ	24
การประกอบอาชีพอิสระ	27
การตัดสินใจและกระบวนการตัดสินใจ	28
แรงจูงใจและประเภทของแรงจูงใจ	32
ความหมาย องค์ประกอบและหลักในการวางหลักสูตร	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากร	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	46
ผลการวิจัย	46
ข้อวิจารณ์	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	57
สรุปผลการวิจัย	57
ข้อเสนอแนะ	59
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	62
ภาคผนวก	71
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	72
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ	74
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดสอบเครื่องมือวิจัย	76
ภาคผนวก ง หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	78
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	80

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
2	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี โดยรวมทั้ง 5 ด้าน	48
3	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ในด้านเหตุผลส่วนบุคคล	49
4	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ในด้านอาชีพ	50
5	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	51
6	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ในด้านหลักสูตร	52
7	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ในด้านสถาบัน	53

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

โลกมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว มนุษย์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเอง อยู่ตลอดเวลา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านระบบ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความก้าวหน้าในวิชาชีพ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ปัจจุบัน ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจไปสู่การผลิตในภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ เพิ่มมากขึ้น ตลาดมีความต้องการแรงงานที่มีทักษะในวิชาชีพ และได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี ดังนั้น การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพจึงมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการศึกษาด้านวิชาชีพเป็นการส่งเสริมและ ฝึกฝนให้สามารถประกอบอาชีพได้ตามความต้องการของตลาดแรงงาน

การศึกษาในสายอาชีวศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นการศึกษา ที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการผลิตและพัฒนาแรงงาน เพื่อการประกอบอาชีพโดยตรงรวมทั้งผลิตกำลังคนที่มี คุณภาพควบคู่กับการแสวงหาความรู้ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษา จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอนจึงเน้น ผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพมาตรฐาน และมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงาน การศึกษา ในสายอาชีวศึกษาได้มีการจัดการเรียนการสอนแบบระบบทวิภาคีขึ้น ซึ่งเป็นการขยายโอกาสทางการ ศึกษาของนักเรียน และเพื่อรองรับความต้องการของสถานประกอบการ การจัดการเรียนการสอนระบบ ทวิภาคีจะเน้นให้นักเรียนได้รับความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ การเรียนในระบบนี้ได้กำหนดให้ นักเรียนเรียนภาคทฤษฎีที่สถานศึกษา และภาคปฏิบัติ (ฝึกอาชีพ) ที่สถานประกอบการ และเมื่อสำเร็จ การศึกษาแล้ว นักเรียนจะได้รับใบประกาศนียบัตรวิชาชีพ และใบรับรองการผ่านงาน ดังนั้นการจัดการ ศึกษาแบบทวิภาคี จึงมีจุดประสงค์เพื่อยกระดับการศึกษาของนักเรียนให้ได้ศึกษา และฝึกอาชีพสูงขึ้น (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2536: 193)

กรมอาชีวศึกษามีหน้าที่หลักในการจัดอาชีวศึกษา ได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการอาชีว ศึกษาแบบทวิภาคี จึงได้มีนโยบายจัดการศึกษาร่วมกับภาคเอกชนหรือสถานประกอบการ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งความร่วมมือในการฝึกอาชีพที่มุ่งเน้นทักษะและประสบการณ์ตรง เพื่อเพิ่มกำลังคนให้มีคุณภาพ

ได้มาตรฐานของตลาดแรงงาน กรมอาชีวศึกษามีนโยบายการจัดการศึกษา โดยมุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชน และสถานประกอบการเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จึงเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพของแรงงาน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (จำลอง ครุฑขุนทด, 2544: 32)

ในปี พ.ศ. 2530 รัฐบาลไทยโดยกรมอาชีวศึกษา ได้จัดทำโครงการความร่วมมือจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีขึ้นระหว่างรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีกับรัฐบาลไทย โดยดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 พ.ศ. 2531-2534 ได้จัดตั้งสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และเปิดทำการสอนที่วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงอัครนุสรณ์ ภายใต้โครงการโรงเรียน-โรงงาน (ช่างฝึกหัดไทยเยอรมัน) ระยะที่ 2 พ.ศ. 2534-2538 และระยะที่ 3 พ.ศ. 2538-2545 ได้ขยายการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาใน 5 ประเภทวิชา ได้แก่ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม คหกรรม ศิลปกรรม พาณิชยกรรม และเกษตรกรรม

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ธุรกิจค้าปลีกในประเทศไทยมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศเป็นอย่างมาก เพราะธุรกิจค้าปลีกเป็นตัวบ่งบอกถึงความเป็นไปของเศรษฐกิจทั้งในด้านการสร้างรายได้ การจ้างงาน และการกระจายรายได้ สินค้าที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันจำเป็นต้องจำหน่ายผ่านทางธุรกิจค้าปลีกมาโดยตลอด ทำให้การแข่งขันในธุรกิจนี้มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2547 จำนวนสาขาของธุรกิจค้าปลีกมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่น บริษัท เทสโก้ โลตัส จำกัด มีจำนวน 43 สาขา บริษัท บิ๊กซี จำกัด มี 36 สาขา บริษัท คาร์ฟูร์ จำกัด มี 17 สาขา บริษัท เซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด มีถึง 2,397 สาขา เป็นต้น จึงส่งผลให้ในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนเงินที่ผ่านเข้ามาในธุรกิจค้าปลีกเป็นจำนวนเงินสูงถึง 1.6 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7 ต่อปี จึงทำให้ธุรกิจค้าปลีกยังคงเจริญเติบโตต่อไปในอนาคต (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2550)

วิทยาลัยพณิชยการบางนา เป็นหนึ่งในวิทยาลัยที่มีการเปิดสอนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี โดยทางวิทยาลัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของธุรกิจค้าปลีก เพราะธุรกิจค้าปลีกถือว่าเป็นระบบเศรษฐกิจที่แท้จริงที่หมุนเวียนอยู่ และสามารถสร้างกลไกการตลาดให้กับสังคม ปัจจุบันธุรกิจค้าปลีกมีการขยายตัวและมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ธุรกิจค้าปลีกมีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นโอกาสดีของนักเรียนที่จะเลือกเรียนในสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี เพราะเป็นระบบที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียน ซึ่งต่างจากการเรียนในระบบปกติ วิทยาลัยพณิชยการบางนาได้เปิดรับสมัครนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบ

ทวิภาคีเป็นประจำทุกปี และต้องประสบกับปัญหานักเรียนลาออกในระหว่างการศึกษาในอัตราสูงถึงร้อยละ 27-30 ของจำนวนนักเรียนที่สมัครต่อปีอยู่เสมอ จึงมีผลกระทบต่อการบริหารงานของทางวิทยาลัย

ดังนั้น การวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนบุคคล ด้านอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านหลักสูตร และด้านสถาบัน จะเป็นตัวชี้ที่สำคัญของการตัดสินใจเลือกเรียนของนักเรียน ซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อนักเรียน และนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพณิชยการบางนา เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมาย และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบเหตุผล ความคิดเห็น และความต้องการที่แท้จริงของนักเรียนที่เข้าเรียนในสาขาธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี
2. ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยจะช่วยให้ผู้บริหาร อาจารย์ ใช้ในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการรับสมัครนักเรียนและใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพณิชยการบางนา ใน 5 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนบุคคล ด้านอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านหลักสูตร และด้านสถาบัน

นิยามศัพท์

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่เลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพณิชยการบางนา

ระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการเรียนการสอนทางด้านอาชีวศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ โดยสถานศึกษารับผิดชอบการสอนในภาคทฤษฎี และสถานประกอบการรับผิดชอบการสอนภาคปฏิบัติ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเหตุผล ส่วนบุคคล ด้านอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านหลักสูตร และด้านสถาบัน

เหตุผลส่วนบุคคล หมายถึง ความคิดเห็น ความต้องการ ความสนใจ ความสามารถของนักเรียนแต่ละคนที่ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี

อาชีพ หมายถึง งานที่ทำเป็นประจำ และทำให้เกิดรายได้ ซึ่งเป็นความต้องการของนักเรียนที่เลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีก เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพให้เกิดความก้าวหน้า และสร้างรายได้ให้กับตนเอง

บุคคลที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ผู้ที่สนับสนุนนักเรียนในการเลือกเรียนต่อสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง อาจารย์ เป็นต้น

สถาบัน หมายถึง วิทยาลัยพณิชยการบางนา

หลักสูตร หมายถึง กลุ่มเนื้อหาวิชา และประสบการณ์ที่วิทยาลัยพณิชยการบางนา กำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์เหมาะสมกับตลาดแรงงาน

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาค้นคว้าทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจ ค้าปลีกระบบทวิภาคี ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาสาระจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. การอาชีวศึกษาและการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. ประวัติวิทยาลัยพณิชยการบางนา
3. ความหมายและลักษณะของธุรกิจค้าปลีก
4. แนวคิดและองค์ประกอบในการศึกษาต่อ
5. ทฤษฎีคุณลักษณะ
6. ความสำคัญของอาชีพและทฤษฎีการเลือกอาชีพ
7. การประกอบอาชีพอิสระ
8. การตัดสินใจและกระบวนการตัดสินใจ
9. แรงจูงใจและประเภทของแรงจูงใจ
10. ความหมาย องค์ประกอบและหลักในการวางหลักสูตร
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การอาชีวศึกษาและการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษา ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ธนู แสงศักดิ์ (2517: 60) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา คือ การศึกษาวิชาแขนงหนึ่งแขนงใด ที่ช่วยให้ออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว การอาชีวศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ ในการฝึกอาชีพย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้า ของสังคม

ธีรวุฒิ บุญยโสภณ (2543: 3) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพ โดยมุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านทักษะ ความชำนาญงาน ความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ตนเองเลือกเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิเวก ปางพุฒิพงศ์ (2533: 1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้การศึกษาและการฝึกอบรมกำลังคนตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคมการศึกษา วิชาชีพนี้อาจดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียน กล่าวคือ มีหลักสูตร มีการกำหนดเวลาการศึกษาอบรมที่แน่นอน และการดำเนินการนอกโรงเรียน เช่น จากการทำงาน จากโรงงาน จากการแนะนำอบรมส่งเสริมของหน่วยงานของเอกชน

วิรัช กุมุทธาศ (2528: 49) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต และเพื่อช่วยผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตนหรือเปลี่ยนใหม่ที่ดีกว่าเดิม

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 19) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อชีวิต โดยมุ่งให้ผู้ได้รับการศึกษาหรือฝึกอบรมได้มีประสิทธิภาพในการทำงาน มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต การแปรรูป และการจำหน่าย

Good (1973: 681) กล่าวว่า เป็นการศึกษาโปรแกรมหนึ่งในการที่จะเตรียมผู้เรียนเข้าสู่การเลือกอาชีพในสาขาต่าง ๆ หรือเพื่อเป็นการยกระดับแรงงาน ลูกจ้าง รวมทั้งการศึกษาด้านการค้า อุตสาหกรรม สุขภาพ เกษตรกรรม ธุรกิจ และคหกรรม ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ

สรุปได้ว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาด้านวิชาชีพที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต และผลิตกำลังคนในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะที่ถูกต้อง และมีความชำนาญในสาขาที่ศึกษา เพื่อนำไปประกอบอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงาน

ความเป็นมาของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หรือเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Dual Vocational Training (DVT) เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนวิชาชีพ ได้มีโอกาสฝึกงานภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ

เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการเพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความชำนาญงานเต็มรูปแบบ ซึ่งผู้เรียนจะมีเวลาเรียนภาคทฤษฎีร้อยละ 20 และภาคปฏิบัติร้อยละ 80 โดยภาคปฏิบัติจะฝึกในสถานประกอบการนักเรียนที่เรียนระบบทวิภาคีได้รับประโยชน์หลายประการ เช่น การฝึกอาชีพที่ดี และความรู้ทางด้านวิชาการจากวิทยาลัย เงินสนับสนุนค่าครองชีพซึ่งช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษามีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานในอาชีพนั้น ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีงานมีรายได้ดี มีโอกาสทำงานต่อในสถานประกอบการ มีโอกาสที่จะเป็นเจ้าของกิจการและมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

สถานประกอบการได้รับประโยชน์ คือ นักเรียนหรือเยาวชนจะเกิดความผูกพันกับองค์กรและองค์กรจะได้นักเรียนที่มีคุณภาพมีความสามารถในการปฏิบัติงาน สถานประกอบการไม่ต้องเสียเวลาในการฝึกอบรมหรือทดลองงาน สร้างความร่วมมือที่มีระบบระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพและสังคม การศึกษาในสายอาชีวศึกษาได้ตอบสนองความต้องการอาชีพของสังคม แต่เนื่องจากสังคมได้พัฒนาและขยายตัว ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีทำให้มีความต้องการแรงงานที่มีความชำนาญและได้รับการฝึกอบรม เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ต้องการแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี (กฤตมันต์ วัฒนณรงค์, 2539: 25) ดังนั้นในการจัดหลักสูตรจะต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยแตกต่างกันไปแต่ละประเภทและระดับอาชีพ รวมไปถึงการจัดระยะเวลาระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและระยะเวลาของการฝึกให้เหมาะสม (ฉลอง โรจน์รัตน์วิชัย, 2545: 24)

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เริ่มจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือได้รับความช่วยเหลือระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดำเนินการโครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการ จัดการอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน-โรงงาน ที่วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ จังหวัดสระบุรี ในสาขาช่างซ่อมบำรุง ในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งโครงการดังกล่าวได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลสาธารณรัฐเยอรมัน และดำเนินการรับช่างฝึกหัดรุ่นแรกในปีการศึกษา 2532 และต่อมาระหว่างปี พ.ศ. 2534-2537 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงมีนโยบายขยายการจัดการศึกษาระบบนี้ไปสู่ประเภทวิชาอื่น ๆ ด้วย เช่น ประเภทวิชาพาณิชยกรรม คหกรรม ซึ่งในปี พ.ศ. 2535 กรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการเปลี่ยนชื่อจาก “การจัดการอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน-โรงงาน” เป็นการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (2541: 2) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Training) คือ การจัดการศึกษาโดยอาศัยความร่วมมือกันของสองฝ่าย จึงเป็นรูปแบบของการจัดอาชีวศึกษาที่อยู่ในลักษณะของความร่วมมือ คือ เป็นลักษณะสองฝ่าย ระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาร่วมกันฝึกพนักงานให้มีคุณภาพ สำหรับสถานที่โรงงาน (เน้นในการฝึกทักษะ) และในชั้นเรียน (เน้นในการเรียนด้านทฤษฎี)

มนัส บุญชม (2546: 10) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นระบบการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาดำเนินการบนพื้นฐานของความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ ในอันที่จะเตรียมเยาวชนซึ่งมีคุณสมบัติพร้อมในสถานภาพของผู้ฝึกหัดงานให้กลายเป็นบุคลากรประจำที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในงานตามสาขาวิชาที่สถานประกอบการต้องการกำลังคนหลังจากการสำเร็จการศึกษาจากระบบดังกล่าวนี้

จักรพันธ์ ปัญจะสุวรรณ (2547: 10) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน โดยเป็นความร่วมมือระหว่าง 2 องค์กร คือ สถานศึกษามีหน้าที่สอนภาคทฤษฎี และสถานประกอบการมีหน้าที่สอนภาคปฏิบัติ ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จริงจากสถานประกอบการ และยังฝึกให้ผู้เรียนมีนิสัยที่ดีต่อการทำงาน มีความรู้ความสามารถและชำนาญในงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถสร้างงานและพัฒนางานได้

สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือของ 2 ฝ่าย คือ สถานศึกษา และสถานประกอบการ โดยผู้เรียนจะได้รับความรู้ทางทฤษฎีในสถานศึกษา และการฝึกทักษะการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ จนเกิดความชำนาญงานในสาขาวิชาที่เรียน นอกจากผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานแล้ว ผู้เรียนยังได้เรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ในสังคมของการทำงาน เช่น ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนมีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีบุคลิกภาพที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ มีมุมมองในการทำงานที่กว้างขึ้น เป็นต้น และผู้เรียนสามารถนำทักษะที่ได้จากการฝึกปฏิบัติไปใช้ในการประกอบอาชีพไม่ว่าจะเป็นการทำงานตามความต้องการของตลาดแรงงาน หรือสามารถนำไปประกอบอาชีพส่วนตัวได้

หลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2545: 11) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไว้ดังนี้

1. เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. หลักสูตรที่ใช้ต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้ง 2 ฝ่าย คือ สถานศึกษา และสถานประกอบการ ร่วมกันจัดทำหลักสูตร
3. โดยทั่วไปหลักสูตรระดับนี้ใช้เวลาในการเรียน และปฏิบัติ 3 ปี (โดยรับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี)
4. สถานศึกษามีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการสอนวิชาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติเบื้องต้น ส่วนสถานประกอบการจะดูแลรับผิดชอบในการฝึกภาควิชาชีพเฉพาะตามหลักสูตร ซึ่งระยะเวลาเรียนและฝึกอบรมส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานประกอบการเช่น ใน 1 สัปดาห์จะมาเรียนในสถานศึกษา 1-2 วัน และฝึกงานในสถานประกอบการ 3-4 วัน
5. นักเรียนจะต้องทำข้อตกลงการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ และสำเนาให้สถานศึกษาทราบด้วย
6. ในระหว่างการฝึกอบรมจะต้องมีรายงานผลการศึกษาประจำตัว ซึ่งจัดทำโดยนักเรียนให้แก่ครูอาจารย์ผู้สอนจากสถานศึกษา และครูฝึกจากสถานประกอบการจะต้องร่วมกันพิจารณาผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาและสถานประกอบการได้เห็นชอบร่วมกัน
7. เมื่อสิ้นสุดการศึกษาอบรมตามหลักสูตรแล้ว นักเรียนจะต้องผ่านการทดสอบ และประเมินผลด้วยข้อสอบของคณะกรรมการร่วมของสถานศึกษา และสถานประกอบการ

8. เมื่อสำเร็จการศึกษาอบรม นักเรียนจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และประกาศนียบัตรรับรองความสามารถจากสถานประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (วิทยาลัยพณิชยการบางนา, 2549: 26)

1. เพื่อผลิตนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงานด้านธุรกิจค้าปลีก
2. ร่วมพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
3. เพื่อให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมด้านการศึกษา

ประโยชน์ที่ได้จากการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (วิทยาลัยพณิชยการบางนา, 2549: 27)

1. นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน เป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง
2. นักเรียนมีประสบการณ์สูงในด้านการปฏิบัติงาน มีวุฒิภาวะสูง มีคุณสมบัติตรงตามความประสงค์ของสถานประกอบการ และหางานทำได้ง่าย
3. นักเรียนระบบทวิภาคีมีโอกาสได้รับตำแหน่งงานที่สูง และมีงานทำตั้งแต่อายุยังน้อย
4. มีโอกาสสูงในการศึกษาต่อในหลายระดับ ทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับมหาวิทยาลัย

สรุปได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีขึ้น ซึ่งหลักสูตรที่ใช้เกิดจากความร่วมมือของทั้ง 2 ฝ่าย คือสถานศึกษา และสถานประกอบการ โดยร่วมกันจัดระยะเวลาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม คือ ใน 1 สัปดาห์นักเรียนจะเรียนในสถานศึกษา 2 วัน และทำงานในสถานประกอบ 3-4 วัน ซึ่งวัตถุประสงค์ของการจัดเพื่อผลิตนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถและพัฒนาทักษะให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน มีประสบการณ์และวุฒิภาวะสูงขึ้น เมื่อสำเร็จการศึกษานักเรียนจะได้รับใบประกาศนียบัตรวิชาชีพ และใบรับรองการผ่านงาน

ประวัติวิทยาลัยพณิชยการบางนา

วิทยาลัยพณิชยการบางนา (2548: 1-2) ได้กล่าวถึงประวัติของวิทยาลัยไว้ว่า โรงเรียนพณิชยการบางนาได้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดย ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสุกิจ นิมมานเหมินท์) ได้ขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี จัดสรรเงินงบประมาณเพื่อจัดตั้งโรงเรียนพณิชยการบางนาเพิ่มขึ้น เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2512 โรงเรียนพณิชยการบางนา ได้เปิดรับสมัครนักเรียนรุ่นแรกในเดือนเมษายน 2513 โดยกรมอาชีวศึกษามอบหมายให้โรงเรียนพณิชยการพระนคร โรงเรียนวัดพระเชตุพน โรงเรียนตั้งตรงจิตรวิทยาลัย โรงเรียนพณิชยการธนบุรี และโรงเรียนบพิตรพิมุข ทำการรับสมัครสอบคัดเลือก และในวันที่ 22 พฤษภาคม 2513 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนแห่งนี้ โดยให้ชื่อว่า “โรงเรียนพณิชยการบางนา” สังกัดกองโรงเรียนพาณิชย์และอุตสาหกรรมกรมอาชีวศึกษา แต่ในขณะนั้นอาคารเรียนยังไม่แล้วเสร็จจึงใช้สถานที่สมาคมนักเรียนเก่าพณิชยการ (บริเวณโรงเรียนพณิชยการพระนคร) เป็นสถานที่ทำการมอบตัว หลังจากนั้นได้แต่งตั้ง ดร.ไพศาลย์ จามรมาน ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่คนแรก

วันที่ 4 มิถุนายน 2517 กรมอาชีวศึกษาได้ประกาศยกฐานะโรงเรียนพณิชยการบางนาขึ้นเป็น “วิทยาลัยพณิชยการบางนา” ได้เปิดสอน 2 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปัจจุบันมีพื้นที่รวม 22 ไร่ 3 งาน 18 ตารางวา

ในปี 2548 วิทยาลัยพณิชยการบางนามีจำนวนนักเรียนรวม 4,125 คน และได้เปิดทำการสอน 5 สาขางาน คือ งานบัญชี งานขาย งานเลขานุการ งานคอมพิวเตอร์ และงานธุรกิจค้าปลีก โดยมีผู้บริหาร ครู อาจารย์จำนวน 175 คน วิทยาลัยพณิชยการบางนาอยู่ห่างจากสำนักงานเขตบางนา 3 กิโลเมตร สภาพแวดล้อมโดยรอบเป็นที่อยู่อาศัย และอยู่ใกล้ที่ตั้งของหน่วยงานราชการ เช่น กรมอาชีวศึกษา กระทรวงการต่างประเทศ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สถานที่ตั้งหน่วยงานและศูนย์การค้าเอกชน เช่น ศูนย์แสดงสินค้านานาชาติบางนา (ไบเทค) ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลบางนา ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซีบางนา และอยู่ใกล้สถานศึกษาต่าง ๆ เช่น โรงเรียนสิริรัตนาร โรงเรียนนานาชาติบางกอกพัฒนา วิทยาลัยเซาท์อีสต์บางกอก

วิทยาลัยพณิชยการบางนา ได้จัดการเรียนการสอนมาเป็นเวลา 37 ปี ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ศิษย์เก่าได้สร้างเกียรติยศชื่อเสียงเป็นจำนวนมาก เช่น ได้รับโล่เกียรติยศสถานศึกษาพัฒนาดีเด่นจากกรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2529 ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นของกรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2531 ได้รับโล่รางวัลการจัดกิจกรรมจริยศึกษาดีเด่นของกรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2531

ศิษย์เก่าได้รับรางวัลอาชีวะตัวอย่างจำนวน 7 คน นักเรียนได้รับพระราชทานรางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศการประกวดมารยาทไทย นักศึกษาได้เข้ารับพระราชทานรางวัล นักศึกษารางวัลพระราชทาน อาจารย์ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณเป็นข้าราชการตัวอย่าง ปีการศึกษา 2535 ได้รับโล่รางวัลห้องสมุดดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ

ปีการศึกษา 2538 วิทยาลัยพณิชยการบางนาได้สนองนโยบายของกรมอาชีวศึกษา โดยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงค้ำปลีก โดยร่วมมือกับธุรกิจภาคเอกชน ได้แก่ บริษัท ซี.พี. เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน) โลตัสซูเปอร์มาร์เก็ต และซันนี่ส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต

ปีการศึกษา 2539 บริษัทเข้าร่วมโครงการ คือ บริษัท ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน) และบริษัท ซีอาร์ ซี.เอ.โฮลด์ จำกัด

ปีการศึกษา 2542 บริษัทที่เข้าร่วมโครงการ คือ องค์การค้าของคุรุสภา บริษัท สยามจัสโก้ จำกัด บริษัท คอร์ดเดิล ครีเอทีฟ จำกัด

ปีการศึกษา 2543 บริษัทที่เข้าร่วมโครงการ คือ บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด

ปีการศึกษา 2545 บริษัทที่เข้าร่วมโครงการ คือ บริษัท ไทยทรานมิตชั่น เทคโนโลยี จำกัด ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546 บริษัทที่เข้าร่วมโครงการ คือ บริษัท เดอะมอลล์ กรุ๊ป

ปีการศึกษา 2547 บริษัทที่เข้าร่วมโครงการคือ บริษัท เอ็มเค เรสโตรองค์ จำกัด บริษัท เซ็นทรัล เรสตोरอสส์ กรุ๊ป จำกัด บริษัท สยามเฟมิลีมาร์ จำกัด บริษัท เอสแอนด์พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)

ปีการศึกษา 2548 บริษัทที่เข้าร่วมโครงการ คือ บริษัท ทีจี เซลูลาร์เวิลด์ จำกัด บริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) บริษัท เจ็ท จีพี ี้อปส์ จำกัด บริษัท ซีทาว์นา (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท เซ็นทรัลฟู๊ดรีเทล จำกัด

ปีการศึกษา 2549 บริษัทที่เข้าร่วมโครงการคือ บริษัท สตาร์โฮตดิ้งส์ จำกัด บริษัท เซสเตอร์ฟู้ด จำกัด บริษัท เบอร์ลี่คเกอร์ โลจิสติกส์ จำกัด บริษัท ไทยโอเอ บิสซิเนส จำกัด

ปีการศึกษา 2550 บริษัทที่เข้าร่วมโครงการ คือ บริษัท สตาร์บัคส์ คอฟฟี่ (ประเทศไทย) จำกัด

การดำเนินงานของวิทยาลัยพณิชยการบางนา มีวิสัยทัศน์ คือ “วิทยาลัยพณิชยการบางนามุ่งมั่นในการพัฒนาการบริหารจัดการและจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ โดยใช้เทคโนโลยีทันสมัยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณธรรมและจริยธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ชุมชนและตลาดแรงงาน โดยถือเป็นพันธกิจร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐาน” มีปรัชญาการจัดการศึกษา คือ “ความรู้คู่ความดี ตรงต่อเวลา รู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ” มีพันธกิจร่วมกันคือ

1. ปรับปรุงการบริหารจัดการและจัดการศึกษา โดยวางแผนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ
2. พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม ชุมชนและสถานประกอบการ
3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยมีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการศึกษา
4. พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
5. พัฒนาอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการศึกษาให้พอเพียงและมีประสิทธิภาพสูง

ยุทธศาสตร์

เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้บรรลุนโยบายอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ตลอดจนฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ทางวิทยาลัยได้สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ

ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนได้ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการศึกษ และจัดการศึกษาระบบทวิภาคีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนรวมไปถึงสามารถสร้างผู้ประกอบการรายใหม่

จุดเด่นของวิทยาลัยพัฒนการบางนา

1. เป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ผู้ปกครองและสถานประกอบการ ตลอดจนชุมชน
2. นักศึกษาได้รับรางวัลทั้งด้านวิชาการ และกิจการนักเรียนจากการแข่งขันภายนอก
3. ศิษย์เก่าประสบความสำเร็จทั้งในด้านการศึกษาและในด้านการประกอบอาชีพ
4. มีการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน
5. มีความยืดหยุ่นในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจ

ความหมายและลักษณะของธุรกิจค้าปลีก

ความหมายของธุรกิจค้าปลีก

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับความหมายของธุรกิจค้าปลีก พบว่ามีผู้ให้ความหมายธุรกิจค้าปลีกไว้ดังนี้

ดำรงศักดิ์ ชัยสนธิ (2536: 1) กล่าวว่า ธุรกิจค้าปลีก หมายถึง ธุรกิจที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยช่วยกระจายสินค้าจากผู้ผลิต พ่อค้าส่ง ไปยังผู้บริโภคคนสุดท้าย ธุรกิจค้าปลีกจึงปฏิบัติในลักษณะที่แตกต่างกันตั้งแต่ ร้านค้าขนาดเล็ก ร้านค้าขนาดใหญ่ที่มียอดขายเป็นล้านบาทต่อวัน ขณะเดียวกันธุรกิจค้าปลีก

เหล่านี้ก็มีสินค้ามูลค่าราคาต่าง ๆ กันไว้จำหน่ายตั้งแต่ราคาต่ำถึงราคาแพงคุณภาพของสินค้าก็แตกต่างกันไป ดังนั้นความสำเร็จส่วนหนึ่งของผู้ผลิต พ่อค้าส่ง จึงมาจากธุรกิจค้าปลีก

สุมนา อยู่โพธิ์ (2544: 4) กล่าวว่า ธุรกิจค้าปลีก หมายถึง การขายสินค้าและบริการให้กับผู้บริโภคคนสุดท้ายที่นำไปใช้ส่วนตัวไม่ใช่เพื่อธุรกิจ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2546: 9) กล่าวว่า ธุรกิจค้าปลีก เป็นกิจกรรมที่เพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าและบริการ เพื่อขายสินค้าให้กับผู้บริโภค นำไปใช้ส่วนตัวหรือใช้ในครัวเรือน หรือเป็นการนำเสนอสินค้าหรือบริการไปยังผู้บริโภคคนสุดท้าย

ธุรกิจค้าปลีกในปัจจุบันนี้นับวันจะทวีความสำคัญมากขึ้น การเพิ่มขึ้นของประชากรการเปลี่ยนแปลงในส่วนของการรายได้ พื้นฐานการศึกษา การเพิ่มขึ้นของจำนวนรถยนต์ การคมนาคมที่สะดวกเท่าเทียม เป็นการเพิ่มความสำคัญของกิจการร้านขายปลีกให้มากยิ่งขึ้น สินค้าที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันทั้งหมดของประชาชนทุกคนต้องจำหน่ายผ่านร้านขายปลีก จำนวนเงินที่ผ่านร้านขายปลีกทั้งขนาดใหญ่ และขนาดเล็กมีจำนวนมหาศาล โดยมูลค่ายอดขายปลีกในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2548 มีมูลค่าถึง 1.6 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นในอัตราการเติบโตร้อยละ 7 ซึ่งทำให้ธุรกิจค้าปลีกยังคงเจริญเติบโตไปในอนาคต (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2550)

สรุปได้ว่า ธุรกิจค้าปลีกเป็นการขายสินค้าให้กับสาธารณชนทั่วไป หรือขายสินค้าให้แก่ผู้บริโภคคนสุดท้ายซื้อไปเพื่อบริโภคด้วยตนเอง หรือบริโภคในครอบครัวไม่ใช่เพื่อธุรกิจ และเป็นสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ธุรกิจค้าปลีกสามารถเติบโตต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยความสำเร็จของผู้ผลิตส่วนหนึ่งจึงมาจากธุรกิจค้าปลีก

ลักษณะของธุรกิจค้าปลีก

ลักษณะธุรกิจค้าปลีกในประเทศไทยมีหลายแบบ แต่ละแบบที่เกิดขึ้นนั้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค (ดำรงศักดิ์ ชัยสนธิ, 2536: 4) ปัจจุบันรูปแบบธุรกิจค้าปลีกพัฒนาเป็นหลายประเภทมากขึ้น โดยสามารถจำแนกธุรกิจค้าปลีกได้ดังนี้ (อรุณี ผลน้อย, 2546: 21-23)

ร้านค้าประเภทสะดวกซื้อ (Convenience Store) เป็นร้านค้าปลีกพัฒนาจากร้านค้าปลีกแบบเก่า โดยให้ความสำคัญในด้านทำเลที่ตั้งร้านค้าเป็นสำคัญ จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ได้แก่ เซเว่นอีเลฟเว่น แฟมิลีมาร์ท จีฟี่ และไทเกอร์มาร์ท

ร้านค้าประเภทดิสคานท์สโตร์ (Discount Store) เป็นร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ เน้นจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคที่หลากหลาย ราคาประหยัด คุณภาพสินค้าตั้งแต่คุณภาพดีจนถึงคุณภาพปานกลางเน้นการบริหารภายใต้ต้นทุนต่ำ เพื่อจำหน่ายสินค้าราคาประหยัด ได้แก่ ห้างบิ๊กซี ห้างโลตัส และห้างคาร์ฟูร์

ร้านค้าประเภทสเปเชียลตี้สโตร์ (Specialty Store) เป็นร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าเฉพาะอย่างเน้นขายสินค้าอุปโภคบริโภคที่หลากหลายตามลักษณะแฟชั่นและยุคสมัย สินค้ามีคุณภาพสูง ได้แก่ ร้านวัตสัน และร้านบู๊ธ

ร้านค้าประเภทแคทิกอรีคิลเลอร์ (Category Killer) เป็นร้านค้าที่พัฒนาจากร้านขายสินค้าเฉพาะอย่าง แต่จำหน่ายสินค้าในราคาต่ำกว่า คุณภาพสินค้าตั้งแต่คุณภาพสูงจนถึงปานกลาง การจัดวางสินค้าจัดลักษณะสินค้าที่ใช้งานใกล้เคียงกันแต่ราคาและยี่ห้อต่างกัน เพื่อให้ผู้บริโภคเปรียบเทียบคุณภาพและราคา ได้แก่ ร้านพาวเวอร์บาย พาวเวอร์มอลล์ และซูเปอร์สปอร์ต

ร้านค้าประเภทแคชแอนด์แคร์รี่ (Cash & Carry) เป็นร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าให้ร้านค้าปลีกรายย่อยหรือบุคคลที่ต้องการซื้อสินค้าคราวละจำนวนมากในราคาค่อนข้างต่ำ โดยจำหน่ายสินค้าคุณภาพปานกลาง ได้แก่ แม็คโคร

ธุรกิจค้าปลีกเหล่านี้ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการ เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งต่างกับร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมที่มีรูปแบบเป็นร้านค้าห้องแถว เจ้าของร้านเป็นผู้ดูแลและดำเนินการเองทั้งหมด ต่างกับร้านค้าสมัยใหม่ที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการ เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ในยุคของข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้รูปแบบร้านค้าสมัยใหม่เข้ามาสู่ประเทศได้ง่ายและรวดเร็ว เกิดร้านค้าประเภทแคชแอนด์แคร์รี่ ร้านค้าประเภทดิสคานท์สโตร์ ร้านค้าประเภทสะดวกซื้อ ร้านค้าประเภทแคทิกอรีคิลเลอร์ ร้านค้าประเภทสเปเชียลตี้ สโตร์ โดยในปี พ.ศ. 2547 จำนวนสาขาของธุรกิจค้าปลีก เทสโก้ โลตัส มีจำนวน 43 สาขา บิ๊กซี 36 สาขา คาร์ฟูร์ 17 สาขา เซเว่น อีเลฟเว่น 2,397 สาขา โฮมโปร 15 สาขา (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2550)

เนื่องจากธุรกิจค้าปลีกในปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ที่ต้องการหางานและเข้าทำงานในธุรกิจค้าปลีกมีโอกาสมากขึ้น โดยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าปลีกมีหลากหลายทั้งงานด้านการขายและงานด้านบริการ ทำให้มีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านนี้โดยตรง ซึ่งข้อดีของการทำงานในธุรกิจค้าปลีก คือ มีโอกาสได้เรียนรู้งานต่าง ๆ จึงเป็นโอกาสที่ดีเพราะเมื่อมีความชำนาญแล้วอาจนำไปสู่การเริ่มต้นการทำธุรกิจค้าปลีกของตนเองได้ในภายหน้า ข้อดีอีกประการหนึ่งคือ เป็นธุรกิจที่มีความมั่นคง เนื่องจากธุรกิจค้าปลีกเป็นการขายสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ จึงได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจหรือปัญหาอื่น ๆ ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับธุรกิจอื่นที่ขายสินค้าฟุ่มเฟือย (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2546: 21)

สรุปได้ว่า ธุรกิจค้าปลีกในประเทศไทยมีรูปแบบการค้าที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค เช่น ร้านค้าประเภทสะดวกซื้อ ร้านค้าประเภทดิสเคาน์สโตร์ ซึ่งร้านค้าเหล่านี้ได้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในกิจการเพื่อให้การดำเนินงานมีความสะดวกและรวดเร็ว และให้ทันกับสถานะการแข่งขันปัจจุบัน โอกาสการเข้าทำงานในธุรกิจค้าปลีกมีการขึ้น เนื่องจากธุรกิจค้าปลีกมีการขยายกิจการเพิ่มขึ้น ทำให้ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ ข้อดีในการทำงานในธุรกิจค้าปลีก คือ มีโอกาสเรียนรู้งานต่าง ๆ ได้มาก ทำให้เกิดความชำนาญจึงสามารถนำไปสู่การเริ่มต้นการทำธุรกิจค้าปลีกเป็นของตนเอง ธุรกิจค้าปลีกเป็นธุรกิจที่มีความมั่นคง และได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจค่อนข้างน้อยเพราะเป็นธุรกิจที่ขายสินค้าจำเป็นต่อการดำรงชีพ

ลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีก

ลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกในประเทศไทยมี 4 แบบ ดังที่ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท (2536: 4-9) อธิบายไว้ว่า

1. ธุรกิจแบบเอกชนคนเดียวเป็นเจ้าของ เป็นกิจการที่มีบุคคลเดียวเป็นเจ้าของเพื่อแสวงหากำไรและยอมรับความเสี่ยงต่อการขาดทุนแต่เพียงผู้เดียว เป็นหน่วยธุรกิจที่แพร่หลายมีจำนวนมากกว่าธุรกิจแบบอื่น ธุรกิจประเภทนี้มีความสำคัญต่อการผลิต การจำหน่าย และการบริโภคเป็นอย่างมาก ลักษณะและวิธีการดำเนินงาน เจ้าของกิจการจะทำหน้าที่เป็นผู้บริหารกิจการเองทั้งหมด โดยทำหน้าที่ติดต่อสั่งซื้อจากพ่อค้าส่ง หรือผู้ผลิต สํารวจคาดคะเนความต้องการของตลาด และออกแบบตกแต่งจัดวางสินค้าให้เป็นระเบียบ ทำหน้าที่เป็นพนักงานขาย การบริหารกิจการเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดจากการค้ามานาน หรือเป็นพนักงานขายในร้านค้าปลีกมาก่อน การจัดตั้งกิจการประเภทนี้ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ และทะเบียนการค้ากับกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์

2. ธุรกิจแบบห้างหุ้นส่วน คือ กิจการที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินกิจการลงทุนตามอัตราส่วนที่ตกลงกัน จะแบ่งความรับผิดชอบและผลกำไรขาดทุนตามส่วนของเงินลงทุน แบ่งได้ 3 ประเภท

2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ หมายถึง ห้างหุ้นส่วนที่มีผู้ถือหุ้นทุกคนไม่จำกัดความรับผิดชอบเมื่อห้างหุ้นส่วนมีหนี้สินเป็นจำนวนมากเท่าใดก็ตาม หุ้นส่วนทุกคนยอมรับใช้หนี้ให้หมดจนครบถ้วนโดยไม่จำกัดจำนวน มีลักษณะคล้ายกับการดำเนินธุรกิจแบบเอกชนคนเดียวเป็นเจ้าของแต่ต่างกันในเรื่องจำนวนผู้ถือหุ้นมากกว่า หุ้นส่วนที่เข้าร่วมทุกคนอยู่ในฐานะหุ้นส่วนผู้จัดการร่วมกันประกอบธุรกิจเมื่อเกิดผลกำไรจะนำมาแบ่งกัน ห้างหุ้นส่วนประเภทนี้ต้องมีการจดทะเบียนพาณิชย์ไว้กับนายทะเบียนพาณิชย์จึงจะมีสภาพเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ

2.2 ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หมายถึง ห้างหุ้นส่วนที่ทุกคนต่างร่วมกันรับผิดชอบในบรรดาหนี้สินทั้งปวงของห้างหุ้นส่วนโดยไม่จำกัดจำนวน ห้างหุ้นส่วนสามัญประเภทนี้ต้องทำการจดทะเบียนที่กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด เพื่อให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถทำสัญญานิติกรรมต่าง ๆ ได้ใช้ชื่อห้างเป็นโจทก์หรือจำเลยในศาล

2.3 ห้างหุ้นส่วนจำกัด หมายถึง กิจการห้างหุ้นส่วนที่มีบุคคลถือหุ้นแบ่งออกเป็นสองแบบ แบบแรก คือ ผู้ถือหุ้นจำกัดความรับผิดชอบมีลักษณะการกำหนดวงเงินที่ผู้ถือหุ้นต้องรับผิดชอบเท่ากับราคาหุ้นที่ตนถืออยู่ เมื่อห้างหุ้นส่วนเกิดขาดทุนมีหนี้สินผู้ถือหุ้นจำกัดความรับผิดชอบเท่ากับนวนที่ยังจ่ายค่าหุ้นไม่ครบเท่านั้น ไม่มีอำนาจในการจัดการโดยตรง ออกความคิดเห็นได้ ออกเสียงลงคะแนนในเรื่องบางอย่างได้ ผลตอบแทนที่ได้รับไม่มากนักเพราะรับผิดชอบน้อย แบบที่สอง คือ ผู้ถือหุ้นไม่จำกัดความรับผิดชอบ คือ หุ้นส่วนประเภทที่จะต้องรับผิดชอบใช้หนี้สินของห้างที่ก่อขึ้นโดยไม่จำกัดจำนวน มีอำนาจในการจัดการบริหารงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของกิจการ การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัดจะต้องจดทะเบียนกับนายทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัดให้ถูกต้องตามกฎหมาย

3. ธุรกิจแบบบริษัทจำกัด เป็นกิจการที่จัดตั้งขึ้นด้วยการแบ่งหุ้นเป็นหุ้นแต่ละหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กันผู้ถือหุ้นรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถืออยู่มีผู้ก่อตั้ง 7 คนขึ้นไปผู้ก่อตั้งจะต้องถือหุ้นอย่างน้อยคนละ 1 หุ้น ร่วมกันเข้าชื่อในหนังสือบริคณห์สนธินำไปจดทะเบียนที่กรมทะเบียนการค้า จากนั้นก็ออกหนังสือชวนให้บุคคลทั่วไปซื้อหุ้น เมื่อขายหุ้นได้ครบแล้วจะมีการนัดประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น เพื่อรับรองให้สัตยาบันให้ผู้ถือหุ้นรับรองกิจการต่าง ๆ ที่ผู้ก่อตั้งได้ดำเนินการไปแล้ว และได้มีการร่างข้อบังคับของบริษัทแล้วเลือกตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่บริหาร

งานบริษัทต่อไป หลังจากนั้นจะให้ผู้ถือหุ้นชำระค่าหุ้นและจะต้องไปจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด ที่กระทรวงพาณิชย์ พร้อมกับจดทะเบียนข้อบังคับของบริษัทภายใน 3 เดือน วัตถุประสงค์ที่จัดตั้งเพื่อ เป็นการระดมเงินทุนให้ได้มากเพียงพอต่อการดำเนินงานของธุรกิจ

4. ธุรกิจแบบสหกรณ์ผู้บริโภค กิจการขายปลีกในลักษณะนี้มุ่งที่จะรวมคนในท้องถิ่นมาสมัคร เข้าเป็นสมาชิก เพื่อช่วยเหลือให้ซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคในราคายุติธรรม และมีผลประโยชน์ร่วมกัน โดย สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงเพียง 1 เสียง ถึงแม้ว่าจะถือหุ้นมากเท่าใดก็ตาม การแบ่งผลกำไรไม่ได้ แบ่งตามที่ผู้ถือหุ้นแต่เพียงอย่างเดียวแต่จะแบ่งกำไรให้กับสมาชิกตามยอดเงินที่ซื้อสินค้า และธุรกิจแบบ สหกรณ์ผู้บริโภคนั้นจะสามารถดำเนินกิจการค้าปลีกได้นั้นต้องไปจดทะเบียนและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย กิจการสหกรณ์ที่กระทรวงพาณิชย์

แนวคิดและองค์ประกอบในการศึกษาต่อ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดในการศึกษาต่อ พบว่ามีผู้อธิบายถึงแนวคิดในการ ศึกษาต่อไว้ดังนี้

ธำรง อุดมไพจิตรกุล (2544: 1) กล่าวว่า การศึกษา คือ กระบวนการที่ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนา ตนเองในด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต และมีผลให้คุณภาพชีวิตของมนุษย์สูงขึ้น และมีความสมดุลในทุกด้าน ซึ่งพิจารณาได้จากเศรษฐกิจดี สังคมไม่มีปัญหา และการพัฒนาที่ยั่งยืน การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อใน แต่ละระดับนั้น ผู้ที่จะศึกษาต่อควรตระหนักและยอมรับถึงความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. มองตนเองอย่างรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ในขั้นนี้บุคคลจะต้องรู้จักวิเคราะห์สำรวจตนเอง และพิจารณาลักษณะรวม ๆ ของตนเองทุกแง่มุมจนเกิดความเข้าใจและรู้ในข้อดีข้อเสีย หรือข้อ บกพร่องอย่างแท้จริงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1.1 อุปนิสัยและบุคลิกภาพ คือ ลักษณะและคุณสมบัติทั้งทางร่างกายและจิตใจ ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา กิริยา ท่าทาง การแสดงออก อารมณ์ น้ำเสียง การพูดจา ไหวพริบ ความเชื่อมั่น รวมทั้งจะต้องรู้จัก ทักษะ ความสามารถพิเศษ ความถนัดที่แท้จริง ความสนใจ ทักษะ และค่านิยมของตนเองด้วย

1.2 สถิติปัญหา หมายถึง ความสามารถในการคิดค้นหาเหตุผล วิเคราะห์สังเคราะห์ สื่อความหมายหรือแสดงออกให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างทะลุปรุโปร่ง ซึ่งอาจดูได้จากผลการเรียนที่ผ่านมา

1.3 สุขภาพอนามัยและลักษณะทางร่างกาย ได้แก่ ความแข็งแรง อ่อนแอ โรคประจำตัว ความสูง น้ำหนัก ความผิดปกติของสายตาหรือความพิการในอวัยวะบางส่วนของร่างกาย จะเห็นได้ว่า บางสาขาวิชาได้มีการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะของผู้ที่จะเข้าศึกษาไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหรือ อุปสรรคในการศึกษาและในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

1.4 เป้าหมายในชีวิต แต่ละบุคคลควรจะรู้ว่าตนเองต้องการทำอะไรกับชีวิต หรือจะดำเนินชีวิตไปทางไหน และจะไปได้อย่างไร การวางแผนชีวิตต้องอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงของแต่ละบุคคล

1.5 สภาพทางเศรษฐกิจของตนเองและครอบครัว การศึกษาในระดับสูงจำเป็นต้องใช้จ่ายในการศึกษาเป็นจำนวนมาก ผู้สนใจที่จะศึกษาจึงควรตระหนักในเรื่องนี้ด้วย

2. มองหาอาชีพอย่างรู้จักโลกของอาชีพก่อนที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาใด บุคคลนั้นจะต้องตัดสินใจแล้วว่า จะเลือกประกอบอาชีพใด ต้องสำรวจศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการทำงาน ความก้าวหน้า แนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงาน ความต้องการกำลังคนทั้งในปัจจุบันและอนาคต และต้องสำรวจว่าอาชีพนั้นตรงกับความต้องการและบุคลิกภาพมากที่สุด

3. มองการศึกษาอย่างรู้จักโลกของการศึกษา คือ การรู้จักแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา วิธีการเข้าศึกษา คุณสมบัติเฉพาะของแต่ละสาขาวิชา ค่าใช้จ่ายในการศึกษา รวมทั้งวุฒิที่จะได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา

4. ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาที่ต้องการอย่างชาญฉลาด ในขั้นนี้เป็นการฝึกความคิด และประสานสัมพันธ์ระหว่างตนเอง ข้อมูลทางการศึกษา และข้อมูลทางอาชีพ ประกอบการตัดสินใจให้เหมาะสมกับตัวเอง และมีความเป็นไปได้มากที่สุด สามารถเพิ่มความมั่นใจในการตัดสินใจให้มากขึ้น อาจขอรับคำปรึกษา คำแนะนำจากอาจารย์แนะแนวในสถานศึกษาเพิ่มเติม

ณรงค์ เทียนส่ง (2526: 24) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการเข้าศึกษาต่อไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างอนาคตของตนเอง
2. เพื่อยกสถานภาพชีวิตของตนให้สูงขึ้น
3. เพื่อรับความรู้และทักษะใหม่ ๆ
4. เพื่อเรียนรู้และเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ
5. เพื่อต้องการได้รับความรู้ทั่วไป
6. เพื่อให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ
7. เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้มีประโยชน์มากขึ้น
8. ต้องการให้เฉลียวฉลาดเหมือนผู้อื่น
9. ต้องการเรียนให้สูงขึ้น
10. เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการทำงาน

ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2518: 79-81) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้นักเรียนเลือกศึกษาต่อไว้ดังนี้

1. เพศ ในสังคมบางอาชีพมีการจำกัดเพศอย่างชัดเจน
2. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพบางอย่างต้องใช้เวลาเรียนนาน และต้องลงทุนสูง บิดามารดา จึงมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของบุตร
3. ฐานะทางสังคมของครอบครัว ครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมสูงจะไม่ให้บุตรของตนเลือกอาชีพบางอย่างที่เห็นว่าไม่เหมาะสม บางครั้งก็ขัดกับความมุ่งหมาย และไม่สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของเด็ก
4. ความสามารถส่วนบุคคล การประกอบอาชีพต้องอาศัยความสามารถและความถนัดตามธรรมชาติของตนเป็นอันมาก เด็กที่ไม่ได้เรียนสาขาวิชาซึ่งเหมาะสมกับความถนัดของตนแม้ว่าจะเรียนสำเร็จได้แต่เมื่อออกไปประกอบอาชีพแล้ว อาจไม่มีความสามารถในการประกอบอาชีพนั้น
5. ความสนใจของเด็ก ควรส่งเสริมให้เด็กได้เลือกเรียนวิชา และสามารถเลือกอาชีพตามที่ตนเองสนใจ ซึ่งจะทำให้เด็กเรียนได้ดีและประกอบอาชีพได้ดี

6. ความคิดเห็นของครอบครัว บิดามารดา ย่อมมีอิทธิพลต่อบุตรของตนเป็นอันมากในเกือบทุกเรื่อง

7. การชักนำของเพื่อน การเลือกอาชีพตามเพื่อนถ้าเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของตน โดยไม่ขัดกับความคิดเห็นของผู้ปกครองก็ไม่ใช่ปัญหาอะไร

8. การแนะนำของโรงเรียน ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษามักรู้จักเด็กเป็นอย่างดี และสามารถประเมินความสามารถและความสนใจของเด็กได้

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526: 32) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาต่อว่า แรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ โอกาส และความคิดเกี่ยวกับการเรียน อาจจะเริ่มมีแนวโน้มเข้าสู่ผลทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรัก และชอบที่จะทำ บางครั้งการเลือกเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนมักขึ้นอยู่กับคำแนะนำของพ่อแม่ พี่น้องและเพื่อนเป็นต้น

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525: 19) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน
4. สถานที่ตั้งของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางหรือภูมิภาค
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า การศึกษาต่อควรมีการวิเคราะห์และสำรวจความต้องการของตนเอง เพื่อให้ทราบถึงบุคลิกภาพ สถิติปัญญา ของตนเองว่าเหมาะสมกับอะไรบ้าง รวมไปถึงการมองเป้าหมายชีวิตในอนาคต ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคลเป็นสิ่งที่ใช้ประกอบในการเลือกศึกษาต่อ รวมไปถึงความคิดเห็นของบิดามารดา เพื่อน หรือจากการแนะนำของโรงเรียน มีผลต่อการเลือกเรียนของนักเรียน การเข้ามาศึกษาต่อเป็นการสร้างอนาคตและยกฐานะของตนเองให้ดีขึ้น รวมไปถึงความต้องการได้รับความรู้ เพื่อให้มีโอกาสที่ดีและมีความก้าวหน้าต่อไป การเข้าศึกษาต่อของนักเรียนแตกต่างกันไปตาม วัย ฐานะและโอกาส โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนอาจเริ่มมีแนวโน้มเข้าสู่ผลทางเศรษฐกิจ เช่น ต้องการเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ซึ่งการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ให้การสนับสนุน คือ บิดามารดา และญาติพี่น้องมีส่วนในการแนะนำให้เรียน ดังนั้นแรงจูงใจในการเข้าศึกษานั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่หลายปัจจัย เช่น ทุนทรัพย์ สถานที่ตั้งของสถานศึกษา และความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกันจึงมีผลต่อการเข้าศึกษาต่อของนักเรียน

ทฤษฎีคุณลักษณะ

ทฤษฎีคุณลักษณะ Crites (1969: 90) ได้กล่าวถึงทฤษฎีนี้ว่า การที่บุคคลได้รู้จักคุณลักษณะต่าง ๆ ของตนเอง รู้จักลักษณะและข้อกำหนดของงานอาชีพแล้วเลือกงานอาชีพ หรือสาขาวิชาเรียนที่มีข้อกำหนดตรงตามคุณลักษณะของบุคคล โดยแต่ละคนย่อมมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น สติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นทฤษฎีคุณลักษณะประกอบด้วย

1. การรู้จักตนเอง โดยบุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง เช่น ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ บุคลิกภาพ และฐานะทางเศรษฐกิจ
2. การรู้จักโลกของงาน บุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ลักษณะของอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพนั้น ๆ
3. การพัฒนาความสำนึก และเหตุผลของความเป็นจริง โดยอาศัยหลักการข้อ 1 และข้อ 2 ประกอบกัน เพื่อบุคคลจะได้พิจารณาตนเองว่า สิ่งใดที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

สรุปได้ว่า ทฤษฎีคุณลักษณะเป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ทฤษฎีนี้จึงประกอบไปด้วย การรู้จักตนเอง เป็นการวิเคราะห์คุณสมบัติต่างๆ ของตนเอง เช่น ความถนัด ความสามารถ และบุคลิกภาพ การรู้จักโลกของงาน เป็นการแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ลักษณะของงาน ความต้องการของตลาดแรงงาน และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ การพัฒนาความสำนึกและเหตุผลจะอาศัยหลักการของการรู้จักตนเอง และการรู้จักโลกของงาน มาประกอบกันเพื่อพิจารณาว่าตนเองเหมาะสมกับสิ่งใดมากที่สุด

ความสำคัญของอาชีพและทฤษฎีการเลือกอาชีพ

ความสำคัญของอาชีพ

การประกอบอาชีพมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์หลายด้าน ดังที่สำเนา ขจรศิลป์ (2530: 1-2) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การประกอบอาชีพเป็นแหล่งที่มาของรายได้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในปัจจุบันพื้นฐานของการดำรงชีวิตของมนุษย์
2. อาชีพของบุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมของมนุษย์มาก บุคคลรู้จักผู้อื่นโดยทางอาชีพมากกว่าทางอื่น การประกอบอาชีพของบุคคลเป็นการแสดงสถานภาพและบทบาทของบุคคลในสังคม
3. การประกอบอาชีพทำให้บุคคลมีโอกาสดำเนินพบบุคลิกภาพของตนเอง เช่น ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง
4. ความพึงพอใจในการทำงาน และความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ทำให้บุคคลเห็นคุณค่า และศักดิ์ศรีของตนเองทำให้เกิดความภูมิใจในตนเอง และเกิดความสุขสมบูรณ์ในชีวิต
5. ความเจริญและความมั่นคงของประเทศ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับประกอบอาชีพของประชาชน ประเทศที่ประชาชนมีความรู้ ความสามารถ และความถนัดของแต่ละบุคคลย่อมทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจ ในทางตรงกันข้ามถ้าประเทศใดเกิดปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของประชาชน เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการทำงานต่ำกว่าความรู้ความสามารถ ตลอดจนปัญหาคนไม่เหมาะสมกับงาน คือ การที่คนทำงานไม่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง หรือการที่ประเทศมีกำลังพลในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับผู้ใช้แรงงาน ระดับความรู้ความชำนาญ ระดับกลาง และระดับความรู้ความชำนาญระดับสูง เป็นอัตราส่วนที่ไม่เหมาะสมกับสภาพงานของประเทศนั้น ก็จะประสบปัญหาในทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการเมืองตามมาด้วย การประกอบอาชีพของประชาชน คือ การที่คนมีงานทำ และคนเหมาะสมกับงาน จึงมีความสำคัญต่อประเทศเป็นอันมาก

สรุปได้ว่า อาชีพมีความสำคัญต่อมนุษย์ เพราะเป็นแหล่งที่มาของรายได้ และมีโอกาสดำเนินพบบุคลิกภาพของตนเอง โดยความเจริญของประเทศมาจากการประกอบอาชีพของประชาชน หากประชาชน

ในประเทศมีความรู้ความสามารถในการทำงานจะทำให้ประเทศมีความเจริญรุ่งเรือง แต่หากประชาชนขาดความรู้ความสามารถหรือมีอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง เช่น การทำงานไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเอง อาจทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นการที่คนมีงานทำและคนเหมาะสมกับงานจึงมีความสำคัญต่อประเทศ

ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

การเลือกอาชีพเป็นเรื่องสำคัญเพราะจะช่วยกำหนดวิถีชีวิตของคน หากเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมจะสามารถทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จ ได้มีผู้กล่าวถึงทฤษฎีการเลือกอาชีพไว้ดังนี้

ทฤษฎีของ Hoppock (1976: 91-92) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นไปเพื่อสนองความต้องการของบุคคล และได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม แรงจูงใจ เป็นต้น โดยสรุปหลักการการเลือกอาชีพไว้ดังนี้

1. บุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง
2. เมื่อบุคคลเลือกอาชีพใดก็ตามย่อมมีความเชื่อว่าอาชีพนั้นจะสนองความต้องการได้
3. ความต้องการจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
4. การเลือกอาชีพของบุคคล เริ่มต้นเมื่อเกิดความรู้สึกว่า การประกอบอาชีพตอบสนองความต้องการของตนได้
5. การเลือกอาชีพของบุคคล จะพัฒนาขึ้นเมื่อสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าอาชีพอะไรที่จะตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้นได้ในอนาคต ทั้งนี้การเลือกอาชีพต้องขึ้นอยู่กับความรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพ และความสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผล
6. ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลตระหนักถึงความต้องการ และความคาดหมายความสำเร็จในอนาคต

7. ข้อมูลทางด้านอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพที่สนองความต้องการได้อย่างแท้จริง และช่วยทำนายได้ว่าจะได้รับความพอใจในอาชีพที่ตนเลือกมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น

8. ความพึงพอใจในงานอาชีพ ขึ้นอยู่กับขอบเขตของงานว่าสามารถสนองความต้องการของมนุษย์ได้ในขณะนี้ หรือมีแนวโน้มที่จะสนองความต้องการของบุคคลได้ในอนาคต ซึ่งขึ้นอยู่กับสัดส่วนระหว่างสิ่งที่ได้รับ และความต้องการที่จะได้รับจากอาชีพนั้น

9. ความพึงพอใจ เป็นผลจากการที่งานสามารถสนองความต้องการได้ในปัจจุบันหรือคาดหวังว่างานนั้นจะสามารถทำให้ไปถึงความต้องการได้ในอนาคต

10. การเลือกอาชีพสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ซึ่งเชื่อว่างานที่เปลี่ยนแปลงใหม่นั้น จะสนองความต้องการได้ดีกว่างานเดิม

ทฤษฎีของ Shertzer (1985: 30) ได้กล่าวว่าปัจจัยในการเลือกอาชีพประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับตนเอง (Self-Knowledge) ประกอบด้วย ลักษณะการตัดสินใจ ทักษะ ความเชื่อถือ ความสนใจ ความสามารถ ทักษะ และค่านิยม

2. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (Career Information) ประกอบด้วย โครงสร้างของงาน แนวโน้มการจ้างงาน สถานะทางเศรษฐกิจของอาชีพ ความเชื่อเกี่ยวกับอาชีพนั้นและโอกาสการฝึกอบรม

3. ความสำคัญของบุคคลอื่น (Significant Others) ประกอบด้วย ค่านิยม และบทบาททางครอบครัว ระดับเศรษฐกิจและสังคม ความคาดหวัง และความรู้สึกของบุคคลอื่นรอบข้าง

สรุปได้ว่า บุคคลแต่ละคนมีความเชื่อและมีความต้องการที่แตกต่างกัน ในการเลือกแต่ละสิ่ง ผู้ที่เลือกจะเป็นผู้ที่ทราบของตนเองนั้นต้องการอะไรบ้าง เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนเองปรารถนาไว้ได้อย่างตรงตามความต้องการมากที่สุด ซึ่งปัจจัยในการเลือกอาชีพประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับตนเองในเรื่องของ ทักษะ ความสนใจ และความสามารถ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ประกอบด้วย แนวโน้มการจ้างงาน สถานะทางเศรษฐกิจ และบุคคลอื่นที่มีความสำคัญได้แก่ บุคคลภายในครอบครัว และค่านิยมของสังคม

ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ

จากการศึกษาความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ พบว่ามีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เจลิยว สุวรรณกิตติ (2529: 8) กล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระ คือ ผู้ที่ประกอบธุรกิจตามความพึงพอใจของตนเอง โดยจะทำคนเดียวหรือร่วมกันทำในครอบครัว เช่น ร้านอาหาร ร้านตัดเสื้อผ้า ร้านขายสินค้า เป็นต้น

ยุพิน อกานนท์ (2533: 8) กล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพส่วนตัวทั้งในภาคเศรษฐกิจที่เป็นระบบ (Formal Sector) และภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นระบบ (Informal Sector) เจ้าของกิจการจะเป็นผู้ประกอบการเองทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นรูปแบบของกำไร ไม่ใช่เงินเดือน

วัชร ทรัพย์มี (2533: 11) กล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจกรรมทางธุรกิจด้วยการลงทุนเอง ดำเนินกิจกรรมในรูปของการผลิต การจำหน่าย การบริการ และการจัดการด้วยตนเอง โดยกิจการจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ได้

สุนทร โคตรบรรเทา (2525: 7) กล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพที่ผู้ประกอบอาชีพสร้างขึ้นเอง ลงทุนดำเนินการเอง ไม่ได้รับคำสั่งหรือไม่มีการออกคำสั่ง ตัดสินใจด้วยตนเอง ผลิตสินค้าและบริการให้กับลูกค้าเอง มีการลงทุนเพื่อหวังกำไรและเสี่ยงต่อการล้มเหลว

สรุปได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลประกอบอาชีพสามารถหารายได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่ได้อยู่ในฐานะลูกจ้าง และดำเนินธุรกิจจำหน่ายและให้บริการเพื่อหวังผลตอบแทนในรูปแบบของกำไร เช่น ร้านอาหาร ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ร้านขายสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นต้น

การตัดสินใจและกระบวนการตัดสินใจ

การตัดสินใจ

การตัดสินใจ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เมธี ปิณฑานนท์ (2525: 168) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกพฤติกรรม จากทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ โดยผู้ตัดสินใจมีเหตุผลในการเลือกของตน การตัดสินใจต้องใช้ความพยายามทางจิตใจมาก การตัดสินใจใด ๆ ไม่ควรตัดสินใจโดยปราศจากจุดหมายของการตัดสินใจ

สมพงษ์ เกษมสิน (2523: 36) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจ คือ การเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทาง เป็นแนวทางในการไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

พิสมัย พิบุลย์สวัสดิ์ (2527: 30) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่าเป็นกระบวนการเลือกทางเลือกที่มีอยู่หลายทาง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ดังนั้นเมื่อมีการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งก็ถือว่าเกิดการตัดสินใจขึ้นแล้ว

สุกิจ สุวรรณชัยรบ (2536: 64) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า เป็นการเลือกแนวทางในการดำเนินการ ซึ่งมีหลายทางเลือก โดยเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

อนันต์ เกตุวงศ์ (2526: 6) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจ คือ การคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล แล้วตัดสินใจดำเนินงาน สามารถทำให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างได้ผลมากที่สุด

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ คือ การคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลจากทางเลือกหลาย ๆ ทางที่เห็นว่าดีที่สุด และสามารถนำไปสู่ทางเลือกที่ดีตามที่ได้อ้างเป้าหมายไว้ ดังนั้นการตัดสินใจที่ถือว่าดีนั้นจะต้องเป็นทางเลือกซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

กระบวนการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วุฒิชัย จานงค์ (2523: 3) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจ เป็นกระบวนการเลือกในระหว่างทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นไปตามลำดับขั้นตอนในอันที่จะเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมาสำหรับนำไปปฏิบัติได้จริง

ลีดา สอนศรี (2520: 34) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่พิจารณาทางเลือกต่าง ๆ แล้วตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิบัติจากทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่นั้น เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด

ในการตัดสินใจควรมีการพิจารณาในด้านของวิธีการ และข้อมูลหรือปัจจัยต่าง ๆ มาประกอบเพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการ ซึ่งทฤษฎีของ Daniel (1959: 54) ได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจดังนี้

1. การรับรู้และการระบุปัญหา ควรพิจารณาว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง หรือมีสาเหตุมาจากอะไร
2. วิเคราะห์ปัญหา ศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปัญหานั้น ตลอดจนรวบรวมข้อมูลที่เป็นต่อการตัดสินใจให้เพียงพอสำหรับทางเลือก
3. ค้นหาทางเลือกเพื่อการตัดสินใจ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ สถานะแวดล้อม สถานการณ์ของผู้ตัดสินใจประกอบการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ
4. ประเมินทางเลือก โดยรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่มีอยู่ ข้อดี ข้อเสีย นำมาเปรียบเทียบให้ได้ว่าทางเลือกที่ดีที่สุดว่า ถ้านำไปปฏิบัติแล้วจะเกิดผลกระทบมากน้อยเพียงใด
5. ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เป็นการเลือกทางเลือกเพียงหนึ่งทางจากที่ได้ประเมินทางเลือกทั้งหมดแล้ว
6. การลงมือปฏิบัติและประเมินผลการตัดสินใจ เป็นการลงมือปฏิบัติตามที่เลือกทางเลือกไว้ และประเมินผลว่าการตัดสินใจของตนถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

โดยปกติคนเราจะตัดสินใจและลงมือกระทำก็ต่อเมื่อได้รับรู้ถึงข้อมูลต่าง ๆ หรืออาจมีการคาดไว้ว่าผลจะเป็นอย่างไร การตัดสินใจจะเป็นกระบวนการต่อเนื่อง เป็นเรื่องของสมอง ซึ่งเขาวนปัญญาของมนุษย์จะทำหน้าที่เลือกสิ่งสำคัญและคาดการณ์ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นมีดังต่อไปนี้ (พิสมัย พิบุญสวัสดิ์, 2527: 31)

1. พฤติกรรมที่เกิดจากการตัดสินใจมีผลมาจากผลลัพธ์ที่ออกมาในสังคม
2. การเล็งผลลัพธ์ในสังคมว่าเป็นอย่างไรมักไม่ใช่ผลลัพธ์ที่บุคคลต้องการ ในแต่ละบุคคลการวางแผนความคาดหวังต่าง ๆ อาจคล้ายกัน แต่รูปแบบพฤติกรรมจะต่างกันไปตามลักษณะบริบทของสิ่งแวดล้อมและหน้าที่
3. ถ้าพฤติกรรมเป็นสิ่งที่สืบทอดความใฝ่ฝัน ความต้องการจะเป็นความใฝ่ฝันนั้น มักเป็นไปโดยมีขีดจำกัด เพราะบุคคลจะค่อย ๆ ปฏิบัติเพื่อมองหาทางเลือกหรือทางที่เป็นไปได้ในอนาคตมากกว่า
4. การตัดสินใจไม่ใช่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นหรือทำได้โดยอัตโนมัติ แต่จะมีระบบการสื่อสารตรวจสอบข้อมูล แปลข้อมูลอยู่ในตนเอง พฤติกรรมที่เข้ามาเกี่ยวข้องและเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจ คือ มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง

ทฤษฎีของ Reeder (1971: 50) ได้รวบรวมทฤษฎีเพื่ออธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งบุคคลจะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมอย่างเดียวกันแต่เหตุผลที่ทำให้เกิดการตัดสินใจจะแตกต่างกัน จึงได้อธิบายเหตุผลในการกระทำสิ่งใดของมนุษย์ว่าเกิดจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายหรือจุดประสงค์ (Goals) ความมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลนั้น ผู้กระทำจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายไว้ก่อนล่วงหน้า และพยายามที่จะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น
2. ความเชื่อ (Belief Orientation) เกิดจากความคิด ความรู้ในเรื่องนั้นที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการเลือกการกระทำทางสังคม
3. ค่านิยม (Value Standard) คือ สิ่งที่บุคคลยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง ค่านิยมนั้นเป็นลักษณะความเชื่ออย่างหนึ่งแต่มีลักษณะถาวร โดยเชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่างเป็นสิ่งที่ดีตัวเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบสมควรยึดถือปฏิบัติ

4. นิสัยและธรรมเนียม (Habits and Customs) คือ แบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้แล้ว สืบต่อกันมาด้วยประเพณี

5. การคาดหวัง (Expectation) คือ ท่าทีของบุคคลอื่นที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ

6. ข้อผูกพัน (Commitments) คือ สิ่งที่ผู้กระทำเชื่อว่าเขาเมื่อบุคคลผูกพันที่จะต้องกระทำให้ สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ ข้อผูกพันจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม

7. การบังคับ (Force) คือ ตัวที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้กระทำการตัดสินใจได้เร็วขึ้น

8. โอกาส (Opportunity) เป็นความคิดของผู้กระทำที่เชื่อว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นช่วยให้มีโอกาส เลือกกระทำ

9. ความสามารถ (Ability) การที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตัวเองซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จ ในเรื่องนั้น ๆ ได้ การตระหนักถึงความสามารถนี้จะนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม

10. การสนับสนุน (Support) คือ สิ่งที่ผู้กระทำรู้ว่าจะได้รับหรือคิดว่าจะได้รับจากคนอื่น เช่น เมื่อ นักเรียนได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองหรืออาจารย์ ก็เป็นปัจจัยที่ให้นักเรียนสามารถเลือกศึกษาต่อได้ ทำให้มีความก้าวหน้าในอาชีพการงานต่อไป

สรุปได้ว่า การตัดสินใจนั้นเป็นการเลือกในทางเลือกที่มีอยู่ เมื่อมีการเลือกจึงถือว่าได้เกิดการตัดสินใจขึ้นแล้ว การตัดสินใจเลือกที่ดีนั้นต้องมาจากการเลือกที่ตรงวัตถุประสงค์ของตนเองที่ได้ กำหนดไว้ จึงเกิดกระบวนการตัดสินใจขึ้น ซึ่งกระบวนการตัดสินใจควรมีการพิจารณาให้เป็นไปตาม วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้การตัดสินใจบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตนเองต้องการ ซึ่งในการตัดสินใจมีส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จุดมุ่งหมายในการตัดสินใจ ความเชื่อ ค่านิยม โอกาสรวม ไปถึงการได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น เป็นต้น

แรงจูงใจและประเภทของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ

แรงจูงใจถือเป็นปัจจัยสำคัญในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ เพราะพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกมานั้นมาจากแรงจูงใจเป็นสำคัญ จากการศึกษาความหมายของแรงจูงใจ มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ดังนี้

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530: 123) กล่าวว่า แรงจูงใจหมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอย่างมีจุดหมายปลายทาง ซึ่งอาจเกิดจากสิ่งเร้าภายในหรือสิ่งเร้าภายนอกได้

ขนิษฐา วิเศษสาธิต (2542: 200) กล่าวว่า แรงจูงใจหมายถึง สภาวะที่บุคคลถูกกระตุ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดแรงผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2538: 99) กล่าวว่า แรงจูงใจหมายถึง แรงภายในบุคคลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมและความคุมแนวทางของพฤติกรรมให้บรรลุจุดหมาย

วิทยา ค่าน้ำรังกุล (2546: 27) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง แรงผลักดันที่มีผลต่อการกำหนดทิศทางพฤติกรรมของคน กำหนดความทุ่มเทต่อสิ่งที่จะกระทำ ตลอดจนกำหนดความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค

สรุปได้ว่า แรงจูงใจหมายถึง สภาวะที่บุคคลได้รับแรงกระตุ้นจากปัจจัยต่าง ๆ รวมไปถึงแรงกระตุ้นภายในของแต่ละบุคคลอันนำไปสู่การแสดงออกของพฤติกรรมอย่างมีเป้าหมาย ทำให้เกิดการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามที่ตนเองต้องการและให้ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

ประเภทของแรงจูงใจ

จากการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจสามารถแบ่งประเภทของแรงจูงใจออกเป็นลักษณะต่าง ๆ ดังที่บุญมัน ชนาสุวัฒน์ (2537: 124) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจไว้ 2 อย่าง คือ

1. แรงจูงใจทางสรีระ (Physiological Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือตามสัญชาตญาณที่เกิดขึ้นเองตั้งแต่แรกเกิด บางทีเรียกว่า แรงจูงใจไร้สำนึกมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งเกิดจากความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความเหน็ดเหนื่อย ความต้องการทางเพศ เป็นต้น เมื่อเกิดความต้องการเหล่านี้แล้วก็ทำให้เกิดภาวะขาดความสมดุลของร่างกาย ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดแรงขับ เมื่อแรงขับลดลงร่างกายจะกลับเข้าสู่ภาวะสมดุล

2. แรงจูงใจด้านสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ในภายหลัง ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือสังคม เช่น ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การยอมรับ ชื่อเสียงเกียรติยศ ความก้าวหน้า ความสำเร็จในชีวิต ฐานะทางสังคม เป็นต้น จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจทางสังคมนั้นจะเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้แก่ตัวบุคคล กลุ่มบุคคล สถาบันต่าง ๆ ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ตลอดจนศาสนาและการเมือง

อารีย์ พันธัมณี (2542: 181-182) กล่าวว่า แรงจูงใจสามารถแบ่งตามลักษณะของการแสดงออกทางพฤติกรรมได้ 2 ประเภท คือ

1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเองไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ความต้องการเรียนเพื่อต้องการความรู้ ทำงานเพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือความสนใจพิเศษ ตลอดจนความรู้สึกรักใคร่หรือทัศนคติของแต่ละบุคคลจะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น ได้แก่ ความอยากรู้ อยากเห็น ความสนใจ ความรัก ความศรัทธา เป็นต้น

2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น สิ่งของหรือเกียรติยศเงินเดือน ปรียญาบัตร ความก้าวหน้า รางวัล คำชมเชย การแข่งขัน การติเตียน ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมาย จึงเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมมุ่งสู่เป้าหมายนั้น

ทฤษฎีของ Houle (1961: 15-16) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนว่า ผู้ที่เข้ามาเรียนมีแรงจูงใจต่างกันโดยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท

1. มาเรียนอย่างมีเป้าหมาย (Goal Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะด้านวิชาชีพ หรือมาเรียนอย่างมีความหมายโดยหวังจะนำความรู้ไปใช้กับหน้าที่การงาน

2. มาเรียนเพื่อต้องการเข้าร่วมกิจกรรม (Activity Oriented) หมายถึง การมาเรียนเพราะชอบบรรยากาศของการศึกษา ต้องการเข้าสังคม ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือต้องการมีเพื่อนเพื่อจัดความเหงา

3. มาเรียนเพราะต้องการที่จะรู้หรือเพื่อหาความรู้ (Learning Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะมีใจรักเรียน ต้องการมีความรู้เพิ่มขึ้น มาเรียนเพราะต้องการเข้าสังคม และต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด

สรุปได้ว่า แรงจูงใจแต่ละบุคคลสามารถเกิดขึ้นได้จากแรงจูงใจภายใน และภายนอกซึ่งแรงจูงใจภายในเกิดจากการที่บุคคลต้องการที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาจเกิดจากความรู้สึกลึกซึ้งของตนเองหรือความรู้ทักษะที่ตนเองมีอยู่ ส่วนแรงจูงใจภายนอกนั้นบุคคลอาจได้รับจากแรงกระตุ้น เช่น ต้องการมีชื่อเสียงในสังคม ซึ่งแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนนั้นมีแรงจูงใจที่ต่างกัน เช่น มาเรียนเพราะต้องการเพิ่มความรู้ มาเรียนเพราะต้องการเข้าสังคม ต้องการใช้ความสามารถที่ได้จากการเรียนนำไปใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

หลักสูตร และหลักในการวางหลักสูตร

หลักสูตร

หลักสูตรเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะต้องจัดรายวิชาหรือเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ ความหมายของหลักสูตรได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กรมอาชีวศึกษา (2539: 1) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สุมิตร คุณานุกร (2530: 3) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สังัด อุทรนันท์ (2535: 8) ได้ให้นิยามคำว่าหลักสูตรไว้ 8 แนวทาง คือ

1. หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน
2. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน
3. หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอน
4. หลักสูตร คือ สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทาง
5. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครู และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน
6. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังให้นักเรียนได้รับ
7. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
8. หลักสูตรจะรวมไปถึงกิจกรรมทั้งนอกห้องเรียน หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร

Wheeler (1974: 11) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง มวลประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา เป็นมวลความรู้และประสบการณ์ที่นักเรียนจะได้รับทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจัดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนได้ศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่นักเรียนต้องการ

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

สุมิตร คุณานุกร (2523: 9) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรควรมี 4 ประการด้วยกัน คือ

1. จุดมุ่งหมาย (Objectives)
2. เนื้อหา (Content)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผล (Evaluation)

ธารง บัวศรี (2532: 8) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรควรมีดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน
6. การประเมินผล

Taba (1962: 10) กล่าวว่า หลักสูตรควรมีองค์ประกอบ 4 ประการดังนี้

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา
2. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. กระบวนการเรียนการสอน
4. โครงการประเมินผลตามหลักสูตร

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

ลักษณะหลักสูตรที่ดีนั้น นิภา แนวนบุญเนียร (2521: 10-11) ได้กล่าวไว้ 6 ประการดังนี้

1. สามารถสนองความต้องการของสังคมได้
2. สามารถสนองความต้องการของเยาวชน โดยมุ่งปลูกฝังกิจนิสัยที่ดีในการทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มุ่งให้เกิดทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกัน ให้รู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักธรรมของพุทธศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมไทย
3. หลักสูตรที่ดีต้องสนองความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี และเหมาะสมกับเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน
4. หลักสูตรที่ดีจะต้องเหมาะสมกับวัย และความสามารถ

5. หลักสูตรที่ดีต้องใช้สะดวก เข้าใจง่าย และไม่เป็นปัญหาในการบริหารงาน

6. หลักสูตรที่ดีต้องมีความยืดหยุ่น เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

สันต์ ธรรมบำรุง (2527: 9-10) ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดีไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มาจากการวางแผนงานที่รัดกุม มีขั้นตอนในการดำเนินงาน และตั้งอยู่บนรากฐานที่เชื่อถือได้

2. กำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การจัดกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลได้ถูกต้อง

3. ต้องตรงตามความมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ เป็นเครื่องมือช่วยให้เป้าหมายทางการศึกษาของชาติบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. เป็นหลักสูตรที่ได้มาจากแนวคิดของบุคคลหลายฝ่าย ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งรวมถึงผู้ปกครอง ประชาชน รวมไปถึงนักเรียน

5. เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับพื้นฐานที่สำคัญ ๆ คือ ปรัชญา จิตวิทยา สังคม เศรษฐกิจและการปกครอง ตลอดจนวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี และเอกลักษณ์ของชาติ

6. หลักสูตรที่ดีจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยให้มีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด และความสนใจ

7. เนื้อหาและกิจกรรมต้องเหมาะสมกับพื้นฐานธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน

8. ต้องส่งเสริมความเจริญงอกงามในตัวผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหาเองได้

9. สามารถบอกแนวทางการสอน และแนวทางการวัดผลประเมินผลได้

10. มีความคล่องตัว สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาวะการณ์ต่าง ๆ ได้

11. มีเนื้อหาสาระสมบูรณ์เพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะมูลฐานและส่งเสริมให้คิด เป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

12. มีการติดตามผลและประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 97) ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษาวิชานั้น ๆ
2. ตรงตามลักษณะความถนัด และความสนใจของผู้เรียน
3. ตรงตามความต้องการทางด้านวิชาเรียนในทุกสาขาวิชาทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจ
4. ตรงตามลักษณะของวิชานั้น
5. มีเนื้อหาที่สมบูรณ์เพียงพอที่จะสอนและทำให้ผู้เรียนเจริญงอกงามในทางความคิด และทักษะ
6. มีแนวทางสอนและวิธีสอนที่เหมาะสม
7. มีความยืดหยุ่น คล่องตัว
8. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
9. ให้ความรู้ที่ต่อเนื่องและให้วิธีการศึกษาความรู้ได้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเองได้

สรุปได้ว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีเกิดจากการวางแผนงานที่รัดกุม มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร เพื่อให้ตรงตามความมุ่งหมายของผู้เรียน และให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ การจัดทำ หลักสูตรควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสและสามารถเลือกเรียนได้ตาม

ความถนัด ความสนใจ โดยเนื้อหาต้องมีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน และเนื้อหาควรมีความคล่องตัวสามารถยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนให้ทันต่อความต้องการของสังคม

หลักในการวางหลักสูตร

การวางหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่ง เพราะการวางหลักสูตรจำเป็นต้องกำหนดขั้นตอนของงานต่าง ๆ ดังที่ชูศรี สุวรรณโชติ (2544: 83-84) กล่าวว่า

1. พิจารณาความมุ่งหมายของการศึกษา หลักการของการศึกษา ระดับของการศึกษาด้วยการคำนึงถึงปัญหา ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนเพื่อสนองความต้องการของสังคม
2. พิจารณาตัวผู้เรียนในด้านพื้นฐานของความรู้ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในชุมชนนั้น
3. พิจารณาสาขาวิชาที่สำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องบรรจุไว้ในหลักสูตร
4. พิจารณาถึงวิชาที่สำคัญ และเหมาะสมที่จะบรรจุลงไปในสาขาวิชาแต่ละสาขา
5. พิจารณาข้อกำหนดที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ในหลักสูตร เช่น กำหนดเวลาเรียน จำนวนคาบ หน่วยการเรียน หน่วยกิต โครงสร้างวิชาที่จำเป็นในการกำหนดให้เป็นวิชาบังคับ และอื่น ๆ การวัดผล และการประเมินผล

สรุปได้ว่า หลักในการวางหลักสูตร ต้องคำนึงถึงปัญหา ความสนใจของผู้เรียน ความสำคัญของแต่ละวิชา รวมไปถึงการกำหนดเวลาเรียน จะต้องมีการกำหนดเวลาให้นักเรียนได้เรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติ ภาษา เพื่อให้เกิดจิตสำนึกที่ดีต่อชาติ และการกำหนดเวลาของการเรียนการสอนที่ดีจะต้องสามารถยืดหยุ่นได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2533: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพที่มีระดับแรงจูงใจ สูงสุดคือ นักเรียนเลือกเรียนด้วยตนเอง รองลงมาคือ บิดา มารดา แนะนำให้เรียน ครูแนะแนวเป็น ผู้แนะนำให้เรียน

ยีนยง จิรัฏฐิติกาล (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองในการนำ บุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของ ผู้ปกครองที่ต้องการได้รับจากโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนได้ครบตามหลักสูตรและเหมาะสม กับวัยของนักเรียน มีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่ม และจัดการเรียนการสอนโดยครูที่มีคุณวุฒิทาง การศึกษาสูง

ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียน อาชีวศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัย พบว่า ด้านความต้องการ นักเรียนตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพโดยการตัดสินใจด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก

ยุวดี อินชัยเทพ (2540: 76) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าศึกษาของนักศึกษา นอกโรงเรียน พบว่า แรงจูงใจในการเข้าศึกษาอยู่ในระดับมาก เพราะนักเรียนต้องการความก้าวหน้าใน อาชีพที่ตนเองทำอยู่ และต้องการความมั่นคงเพื่อให้มีรายได้ประจำ

สมบัติ สุขสมบูรณ์ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสาย สามัญ และสายอาชีวศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนมีเหตุผลของปัจจัยต่อ ความสนใจเลือกเรียนต่อด้านเกษตรศาสตร์ชื่อเสียงสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้า ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการ เลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านคุณลักษณะ ส่วนตัว ด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการ และด้านคุณลักษณะของสถาบันเป็น

องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในระดับมาก โดยองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของสถาบัน มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายวิชาการบริหารธุรกิจมาก คือ มีความศรัทธาในชื่อเสียงของสถาบัน

จิราภรณ์ ไหวติ (2541: 19) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2540 พบว่า ตัวแปรด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมาก คือ ความสะดวกสบายในการเดินทางมาศึกษา สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนอย่างสะดวกสบาย

สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับเหตุจูงใจด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ด้านการยอมรับในสังคม และด้านความถนัด ความสนใจในวิชาชีพเป็นเหตุจูงใจระดับมาก โดยมีด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นเหตุจูงใจน้อย นักศึกษาที่จบจากสถาบันต่างกัมีประสบการณ์เดิมด้านคอมพิวเตอร์ต่างกัน อาชีพของบิดามารดาต่างกัน ภูมิลำเนาต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน

นรินทร์ สมสมัย (2542: 74) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเข้าเรียนการศึกษาต่อโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ด้านการประกอบอาชีพ นักเรียนเห็นคุณค่าของการศึกษา ต้องการเรียนรู้ให้เต็มความสามารถ เพื่อนำความรู้ไปยกระดับตำแหน่งการงานให้สูงขึ้น

สมชัย เจนจตุรงค์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อ 4 ด้าน ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการสนับสนุนของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการเรียนเพื่อรู้เป็นแรงจูงใจในระดับมาก

รวีพร นิลदानวงศ์ (2544: 54) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า แรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัวมีอิทธิพลมาก คือ ต้องการยกระดับคุณวุฒิให้สูงขึ้น เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ต้องการมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้กับหลายงาน

ฉลอง โรจน์รัตนวิชัย (2545: 24) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนช่างฝีมือปฏิจวิทยา พบว่า ในการจัดหลักสูตรการศึกษา วิชาชีพนั้น จะต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และการ จัดอัตราส่วนระหว่างภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ รวมไปถึงระยะเวลาของการฝึกให้เหมาะสม

พนิดา เพชรราชูท (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัว นักเรียนต้องการมีความรู้ความสามารถเพิ่ม ขึ้นอยู่ในระดับมาก ด้านการสนับสนุนของผู้อื่น บิดามารดา หรือผู้ปกครองเป็นผู้สนับสนุนอยู่ในระดับ มาก และด้านการประกอบอาชีพ เพื่อช่วยให้หางานทำได้ง่ายขึ้นอยู่ในระดับมาก

ราตรี กลิ่นประทุม (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเลือกเรียน สาขาวิชา การตลาดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการ เลือกเรียนสาขาวิชาการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แรงจูงใจด้าน ส่วนตัว ด้านหลักสูตร ด้านอาชีพ และด้านสังคมอยู่ในระดับมาก

ลัดดา หิรัญยว (2545: 67) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียน ด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก คือ ต้องการมีอาชีพที่ก้าวหน้า ต้องการประกอบอาชีพอิสระ มีโอกาส ประกอบอาชีพที่ทำให้มีรายได้สูง เป็นวิชาชีพที่มีความมั่นคง และเป็นวิชาชีพที่สามารถหารายได้พิเศษ

สุวดี จันลิ้ม (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจ ค้าปลีกในระบบทวิภาคีของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพัฒนาตนเอง ด้านอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง

ศิวดี ดิลกหัตถาการ (2547: 51) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ โรงเรียนกรุงเทพมหานครการบัญชีวิทยาลัย พบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อในด้านเหตุผลส่วนตัวอยู่ใน ระดับมากทั้งนี้เพราะนักเรียนต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน
สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการบางนา จำนวน 130 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่ง
ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนบุคคล ด้านอาชีพ ด้านบุคคล
ที่เกี่ยวข้อง ด้านหลักสูตร และด้านสถาบัน โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีน้ำหนักความสำคัญในการเลือกเรียนมากที่สุด

4 หมายถึง มีน้ำหนักความสำคัญในการเลือกเรียนมาก

3 หมายถึง มีน้ำหนักความสำคัญในการเลือกเรียนปานกลาง

2 หมายถึง มีน้ำหนักความสำคัญในการเลือกเรียนน้อย

1 หมายถึง มีน้ำหนักความสำคัญในการเลือกเรียนน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2544: 45)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีน้ำหนักความสำคัญในการเลือกเรียนมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีน้ำหนักความสำคัญในการเลือกเรียนมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีน้ำหนักความสำคัญในการเลือกเรียนปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีน้ำหนักความสำคัญในการเลือกเรียนน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีน้ำหนักความสำคัญในการเลือกเรียนน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ด้านเหตุผลส่วนบุคคล ด้านอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านหลักสูตร และด้านสถาบัน
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องภาษา และความถูกต้องของเนื้อหา
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบ

ทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาช (Cronbach, 1971: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8971

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขอความร่วมมือกับอาจารย์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามให้นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนเพื่อนำมารวบรวมวิเคราะห์ประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 130 ชุด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา การนำเสนอแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนาเดิม อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N=130)			
	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	32	24.6
	หญิง	98	75.4
	รวม	130	100.0
ภูมิลำเนาเดิม	ภาคเหนือ	11	8.5
	ภาคกลาง	77	59.2
	ภาคใต้	5	3.8
	ภาคตะวันออก	27	20.8
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10	7.7
	รวม	130	100.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพของผู้ปกครอง		
ข้าราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	13	10.0
พนักงานบริษัทเอกชน	25	19.2
เกษตรกร	1	0.8
ค้าขาย	75	57.7
รับจ้างทั่วไป	11	8.5
นักธุรกิจ	5	3.8
รวม	130	100.0
รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	72	55.4
10,001 – 20,000 บาท	46	35.4
20,001 – 30,000 บาท	9	6.9
30,001 บาทขึ้นไป	3	2.3
รวม	130	100.0
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	100	76.9
ปริญญาตรี	26	20.0
สูงกว่าปริญญาตรี	4	3.1
รวม	130	100.0

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสาขางานธุรกิจ ค้าปลีกระบบทวิภาคี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.4) และภูมิลำเนาเดิมของนักเรียนอยู่ในภาคกลาง (ร้อยละ 59.2) สำหรับอาชีพของผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 57.7) โดยรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 55.4) และระดับการศึกษาของผู้ปกครองอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 76.9)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนบุคคล ด้านอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านหลักสูตร และด้านสถาบัน ดังแสดงในตารางที่ 2-7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี โดยรวมทั้ง 5 ด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ด้านเหตุผลส่วนบุคคล	4.22	0.55	มาก
ด้านอาชีพ	4.09	0.54	มาก
ด้านสถาบัน	3.92	0.77	มาก
ด้านหลักสูตร	3.91	0.54	มาก
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.07	0.78	ปานกลาง
รวม	3.84	0.77	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านเหตุผลส่วนบุคคล ($\bar{X} = 4.22$) ด้านอาชีพ ($\bar{X} = 4.09$) ด้านสถาบัน ($\bar{X} = 3.92$) และด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.91$) และมีเพียงด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$)

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ในด้านเหตุผลส่วนบุคคล
(N = 130)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ	อันดับที่
ด้านเหตุผลส่วนบุคคล				
1. ต้องการเพิ่มวุฒิทางการศึกษาให้สูงขึ้น	4.55	0.61	มากที่สุด	1
2. ต้องการฝึกตนเองให้เข้ากับสังคมได้	4.41	0.58	มาก	2
3. ต้องการมีความรู้ทางด้านธุรกิจค้าปลีก	4.22	0.66	มาก	3
4. ต้องการเพิ่มวิสัยทัศน์ของตนเองด้านธุรกิจ ค้าปลีก	4.22	0.67	มาก	4
5. เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูง	4.16	0.77	มาก	5
6. เรียนตามความต้องการของตนเอง	3.96	0.89	มาก	6
7. เป็นวิชาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ และบุคลิกของตนเอง	3.78	0.79	มาก	7
รวม	4.22	0.55	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในด้านเหตุผลส่วนบุคคลมีความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด คือ ความต้องการเพิ่มวุฒิทางการศึกษาให้สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.55$) นอกจากนั้นทุกข้อมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ต้องการฝึกตนเองให้เข้ากับสังคม ($\bar{X} = 4.41$) ต้องการมีความรู้ทางด้านธุรกิจค้าปลีก ($\bar{X} = 4.22$) ต้องการเพิ่มวิสัยทัศน์ของตนเองด้านธุรกิจค้าปลีก ($\bar{X} = 4.22$) เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูง ($\bar{X} = 4.16$) เรียนตามความต้องการของตนเอง ($\bar{X} = 3.96$) และเป็นวิชาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถและบุคลิกของตนเอง ($\bar{X} = 3.78$)

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ในด้านอาชีพ

(N = 130)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ สำคัญ	อันดับที่
ด้านอาชีพ				
1. ต้องการความก้าวหน้าในธุรกิจค้าปลีก	4.33	0.69	มาก	1
2. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ ได้หลากหลาย	4.28	0.63	มาก	2
3. ธุรกิจค้าปลีกหางานทำได้ง่าย	4.25	0.63	มาก	3
4. ธุรกิจค้าปลีกเป็นความต้องการของ ตลาดแรงงาน	4.17	0.69	มาก	4
5. เมื่อจบการศึกษาจะมีโอกาสทำงานในสถาน ประกอบการนั้น	4.10	0.78	มาก	5
6. วิชาชีพนี้เหมาะกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน	4.02	0.65	มาก	6
7. ธุรกิจค้าปลีกเป็นอาชีพที่มีเกียรติ	3.98	0.69	มาก	7
8. ต้องการนำความรู้ไปประกอบธุรกิจส่วนตัว	3.98	0.84	มาก	8
9. ธุรกิจค้าปลีกเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง	3.83	0.68	มาก	9
รวม	4.09	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในด้านอาชีพมีความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ความต้องการความก้าวหน้าในธุรกิจค้าปลีก ($\bar{X} = 4.33$) สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพได้หลากหลาย ($\bar{X} = 4.28$) วิชาธุรกิจค้าปลีกสามารถหางานทำได้ง่าย ($\bar{X} = 4.25$) ธุรกิจค้าปลีกเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อจบการศึกษาจะมีโอกาสทำงานในสถานประกอบการนั้น ($\bar{X} = 4.10$) วิชาชีพนี้เหมาะกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.02$) ธุรกิจค้าปลีกเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ($\bar{X} = 3.98$) ต้องการนำความรู้ไปประกอบธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 3.98$) และธุรกิจค้าปลีกเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง ($\bar{X} = 3.83$)

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(N = 130)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ สำคัญ	อันดับที่
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง				
1. บิดามารดาสันับสนุนให้เรียน	4.15	0.88	มาก	1
2. ญาติพี่น้องแนะนำให้เรียน	3.58	1.03	มาก	2
3. อาจารย์แนะแนวในวิทยาลัย แนะนำให้เรียน	3.28	1.09	ปานกลาง	3
4. เรียนตามผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพนี้	2.90	1.16	ปานกลาง	4
5. อาจารย์ในสถานศึกษาเดิมแนะนำให้เรียน	2.90	1.17	ปานกลาง	5
6. เรียนตามเพื่อน	2.48	1.05	น้อย	6
7. เรียนตามรุ่นพี่	2.35	1.09	น้อย	7
รวม	3.07	0.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก คือ บิดามารดา สันสนับสนุนให้เรียน ($\bar{X} = 4.15$) ญาติพี่น้องแนะนำให้เรียน ($\bar{X} = 3.58$) ข้อที่มีความสำคัญอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ อาจารย์แนะแนวในวิทยาลัยแนะนำให้เรียน ($\bar{X} = 3.28$) เรียนตามผู้ที่ประสบความสำเร็จ ในอาชีพนี้ ($\bar{X} = 2.90$) อาจารย์ในสถานศึกษาเดิมแนะนำให้เรียน ($\bar{X} = 2.90$) ส่วนข้อที่มีความสำคัญ อยู่ในระดับน้อย คือ เรียนตามเพื่อน ($\bar{X} = 2.48$) และเรียนตามรุ่นพี่ ($\bar{X} = 2.35$)

ตารางที่ 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ในด้านหลักสูตร

(N = 130)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขา งานธุรกิจค้าปลีก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ	อันดับที่
ด้านหลักสูตร				
1. เป็นหลักสูตรที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียน	4.47	0.65	มาก	1
2. เนื้อหาวิชาที่เรียนนำไปใช้ในการทำงานได้จริง	4.12	0.75	มาก	2
3. หลักสูตรที่ใช้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน	4.08	0.58	มาก	3
4. เวลาที่ใช้ในการฝึกงานมีความเหมาะสม	3.92	0.78	มาก	4
5. หลักสูตรสอดคล้องและตรงตามความต้องการ ของผู้เรียน	3.85	0.89	มาก	5
6. ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนเหมาะสม	3.80	0.87	มาก	6
รวม	3.91	0.54	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในด้านหลักสูตรมีความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ เป็นหลักสูตรที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียน ($\bar{X} = 4.47$) เนื้อหาวิชาที่เรียนนำไปใช้ในการทำงานได้จริง ($\bar{X} = 4.12$) หลักสูตรที่ใช้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.08$) เวลาที่ใช้ในการฝึกงานมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.92$) หลักสูตรสอดคล้องและตรงตามความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.85$) และระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนเหมาะสม ($\bar{X} = 3.80$)

ตารางที่ 7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ในด้านสถาบัน

(N = 130)				
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขา งานธุรกิจค้าปลีก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ สำคัญ	อันดับที่
ด้านสถาบัน				
1. เป็นวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมานาน	4.28	0.77	มาก	1
2. ความสะดวกในการเดินทางมาเรียน	4.03	0.98	มาก	2
3. สภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยดี	4.03	0.77	มาก	3
4. บรรยากาศภายในห้องเรียนดี	3.72	0.88	มาก	4
รวม	3.92	0.77	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในด้านสถาบันมีความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ เป็นวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมานาน ($\bar{X} = 4.28$) ความสะดวกในการเดินทางมาเรียน ($\bar{X} = 4.03$) สภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยดี ($\bar{X} = 4.03$) และบรรยากาศภายในห้องเรียนดี ($\bar{X} = 3.72$)

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา ได้จำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนบุคคล ด้านอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านหลักสูตร และด้านสถาบัน ผลการวิจัย มีข้อวิจารณ์ดังนี้

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคกลาง อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย โดยมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำ นักเรียนที่เข้ามาเรียนในสาขางานธุรกิจค้าปลีกนี้ ส่วนใหญ่จึงมาจากครอบครัวที่มีฐานะไม่ดี ระดับการศึกษาของผู้ปกครองน้อย จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของนักเรียน แต่ในการเลือกเรียนต่อของนักเรียนนั้น ได้ใช้ปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเหตุผลส่วนบุคคล

นักเรียนให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนในด้านเหตุผลส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะความต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น เพราะนักเรียนที่เข้ามาเรียนจบการศึกษาเพียงมัธยมศึกษาตอนต้น และต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาของตนเองให้สูงขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการประกอบการอาชีพ ดังที่ อารีย์ พันธุ์มณี (2546: 270-272) กล่าวว่าสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนเพื่อที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง และเพื่อต้องการเพิ่มความรู้ ความสนใจ และวุฒิการศึกษาของตนเองให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Houle (1961: 15-16) ได้กล่าวว่า การเข้าศึกษาต่อของนักเรียนนั้นมาเรียนอย่างมีเป้าหมาย เพราะนักเรียนที่มาเรียนต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาและความรู้ของตนเองเพื่อนำไปใช้ในการทำงาน และผลการวิจัยของ นรินทร์ สมสมัย (2542: บทคัดย่อ) พบว่าแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ นั้น ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการศึกษา และต้องการเรียนรู้ให้เต็มความสามารถ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปยกระดับตำแหน่งงานให้สูงขึ้น

2. ด้านอาชีพ

นักเรียนให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนในด้านอาชีพในระดับมาก เพราะนักเรียนต้องการความก้าวหน้าในธุรกิจค้าปลีก จึงทำให้นักเรียนมีความต้องการทำงานในธุรกิจค้าปลีก เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพนี้ และยึดเป็นอาชีพหลักของตน ดังที่ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526: 32) กล่าวว่า แรงจูงใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันออกไป ความคิดเกี่ยวกับการเรียนเริ่มต้นเพื่อให้เข้าสู่ผลทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพและมีรายได้ดี และสอดคล้องกับทฤษฎีของ Crite (1960: 90) ที่กล่าวว่า บุคคลจะแสวงหาความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ลักษณะของอาชีพ รายได้ โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ และผลการวิจัยของยูวดี อินชัยเทพ (2540: 76-78) พบว่า แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนนั้น เพื่อต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ ต้องการความมั่นคงในการทำงาน และมีรายได้ประจำ

3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

นักเรียนให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องในระดับปานกลาง แต่ยังพบว่า บิดามารดา และญาติพี่น้องยังมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่มีผลในการสนับสนุนและแนะนำให้เลือกเรียน ดังที่อัมพร พรพิทักษ์ดำรง (2520: 45) กล่าวว่า การศึกษาต่อของนักเรียนนั้น มีบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน คือ บิดามารดา ซึ่งเป็นผู้มีส่วนในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพนิดา เพชรราชูทธ (2545: บทคัดย่อ) พบว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้มีส่วนในการสนับสนุนให้นักเรียนเลือกเรียนต่อ

4. ด้านสถาบัน

นักเรียนให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนในด้านสถาบันในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยพาณิชย์การบางนา เป็นวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมานาน แสดงให้เห็นว่าการที่วิทยาลัยมีชื่อเสียงเป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนใช้ในการเลือกเรียน เพราะนักเรียนมีความเชื่อมั่นต่อชื่อเสียงของวิทยาลัย ดังที่วิทยาลัยพาณิชย์การบางนา (2549: 9) กล่าวว่า วิทยาลัยที่มีชื่อเสียงจะสามารถเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพงศ์ จิตจรส์อำพัน (2540: บทคัดย่อ) พบว่า องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของสถาบันมีผลต่อการเลือกศึกษาสายวิชาบริหารธุรกิจ คือ มีความศรัทธาในชื่อเสียงของสถาบัน

5. ด้านหลักสูตร

นักเรียนให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการที่นักเรียนตัดสินใจเลือกเรียนในสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียน จึงทำให้นักเรียนตัดสินใจเลือกเรียนในสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี เพราะนักเรียนมีความต้องการที่จะศึกษาต่อ และในขณะเดียวกันต้องการทำงานควบคู่ไปด้วยเพื่อให้มีรายได้ระหว่างเรียน ดังที่วิทยาลัยพณิชยการบางนา (2549: 27) กล่าวว่า นักเรียนที่มาเรียนในระบบทวิภาคี นักเรียนจะมีรายได้ในระหว่างเรียน ซึ่งทำให้สามารถแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสา สายสังข์ (2547: 28) พบว่า ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนนั้น เพื่อต้องการนำวิชาความรู้ไปใช้ในการทำงาน และให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี จำนวน 130 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา 5 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนบุคคล ด้านอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านหลักสูตร และด้านสถาบัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ และนำแบบสอบถามให้นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืน เพื่อนำมารวบรวมวิเคราะห์ประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป แล้วนำเสนอผลการวิจัยในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนหญิง ซึ่งมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคกลาง อาชีพของผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย โดยมีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท และระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา มีดังนี้
 - 2.1 ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนบุคคล มีผลต่อการเลือกเรียนอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนให้ความสำคัญในเรื่องความต้องการเพิ่มวุฒิทางการศึกษาให้สูงขึ้นเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ต้องการฝึกตนเองให้เข้ากับสังคมได้ และต้องการมีความรู้ทางด้านธุรกิจค้าปลีก

2.2 ปัจจัยด้านอาชีพ มีผลต่อการเลือกเรียนอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนให้ความสำคัญในเรื่องความต้องการความก้าวหน้าในธุรกิจค้าปลีกเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพได้หลากหลาย และธุรกิจค้าปลีกหางานทำได้ง่าย

2.3 ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีผลต่อการเลือกเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดาเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ญาติพี่น้องแนะนำให้เรียน และอาจารย์แนะแนวในวิทยาลัยแนะนำให้เรียน

2.4 ปัจจัยด้านหลักสูตร มีผลต่อการเลือกเรียนอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนให้ความสำคัญในเรื่องของหลักสูตรซึ่งเป็นหลักสูตรที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียนเป็นอันดับแรก นอกจากนี้เนื้อหาวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้จริง และหลักสูตรเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน

2.5 ปัจจัยด้านสถาบัน มีผลต่อการเลือกเรียนอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนให้ความสำคัญในเรื่องของ เป็นวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมานานเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ความสะดวกในการเดินทางมาเรียน และสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยดี

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่อยู่ในเกณฑ์มากดังนี้

1. ด้านเหตุผลส่วนบุคคล มีผลต่อการเลือกเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น จึงทำให้นักเรียนเข้ามาศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังนั้นทางวิทยาลัยควรจัดการแนะแนวทางโอกาสในการเพิ่มวุฒิการศึกษาให้แก่ นักเรียน เพื่อเป็นแนวทางให้กับนักเรียนใช้ในการตัดสินใจเลือกเรียนให้ตรงตามความต้องการ

2. ด้านอาชีพ มีผลต่อการเลือกเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนต้องการความก้าวหน้าในธุรกิจค้าปลีก เพราะนักเรียนที่เข้ามาเรียนในสาขางานธุรกิจค้าปลีก มีความตั้งใจที่จะทำงานในธุรกิจค้าปลีกนี้ให้ประสบความสำเร็จ และมีความก้าวหน้า ดังนั้นวิทยาลัยควรมีการติดต่อประสานงานกับบริษัทต่าง ๆ ที่มีความพร้อมและเป็นบริษัทที่สนับสนุนและให้โอกาสนักเรียนที่เลือกเรียนในระบบทวิภาคีนี้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสดำเนินงาน ในธุรกิจค้าปลีกที่ตนเองสนใจ และจัดประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนได้ทราบถึงความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเอง

3. ด้านสถาบัน มีผลต่อการเลือกเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่เลือกเรียนเพราะเป็นวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมานาน และมีความสะดวกในการเดินทางมาเรียน ดังนั้นทางวิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์ และรักษามาตรฐานการจัดการศึกษา เพื่อเป็นการรักษาชื่อเสียงของวิทยาลัย รวมไปถึงการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณวิทยาลัยให้มีบรรยากาศเป็นสถานที่จัดการเรียนรู้ และจัดประชาสัมพันธ์ผลงานของวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านหลักสูตร มีผลต่อการเลือกเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมาก เพราะเป็นหลักสูตรที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียนได้ รวมไปถึงเนื้อหาวิชาสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้จริง ดังนั้นทางวิทยาลัยควรมีการตรวจสอบและคัดเลือกบริษัทที่มีสวัสดิการที่ดีให้กับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสดำเนินงานในระหว่างเรียนเพื่อให้มีรายได้ รวมไปถึงการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ เพื่อให้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ประกอบการทำงานได้ และเตรียมความพร้อมในการส่งนักเรียนเข้าไปทำงานยังบริษัทต่าง ๆ ซึ่งทางวิทยาลัยจะเป็นผู้วางแผนและติดต่อเพื่อเลือกบริษัทให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี

5. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีผลต่อการเลือกเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อันดับแรกที่มีผลต่อการเลือกเรียนอยู่ในระดับมากคือ บิดามารดาเป็นผู้สนับสนุนให้เรียน ดังนั้นทางวิทยาลัยควรจัดให้มีการแนะแนวแก่ผู้ปกครองของนักเรียนได้ทราบถึงประโยชน์ของการเรียนในระบบทวิภาคีว่านักเรียนจะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง และมีความแตกต่างจากระบบอื่นอย่างไร เพื่อให้ผู้ปกครอง และนักเรียนเข้าใจและสามารถใช้ในการตัดสินใจเลือกเรียนได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา เพื่อให้ทราบว่านักเรียนได้รับผลตามที่คาดหวังไว้หรือไม่
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อนักเรียนในระหว่างการทำงาน ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
3. ควรมีการวิจัยในลักษณะเดียวกันแต่เป็นสาขาอื่นที่มีการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กฤตมันต์ วัฒนารงค์. 2539. **อาชีวศึกษา ปรัชญา หลักการและทฤษฎี**. กรุงเทพมหานคร:

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

กฤษณา ศักดิ์ศรี. 2534. **มนุษย์สัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร: อักษรวิทยา.

กรมอาชีวศึกษา. 2539. **กระบวนการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ลาดพร้าว.

_____. 2545. **รายงานการประเมินผลการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประจำปี 2545**.

กรุงเทพมหานคร: พิมพ์สวย.

กรรณิการ์ ภิญญาคง. 2539. **มาตรฐานคุณภาพการศึกษาเอกชน**. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.

ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. 2518. **กระบวนการของการเรียน ค่านิยมและศีลธรรม**. กรุงเทพมหานคร:

ไทยวัฒนาพานิช.

ขนิษฐา วิเศษสาทร. 2537. **จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ**. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์

อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

จักรพันธุ์ ปัญจะสุวรรณ. 2547. **การแก้ปัญหาเชิงระบบของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย**

อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาอาชีวศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จิราภรณ์ ไหวดี. 2541. **แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**

ปีการศึกษา 2540. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา,

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จำลอง ครุฑขุนทด. 2544. **การจัดการเรียนการสอนทางอาชีวศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: เทพนมิตร

การพิมพ์.

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. 2525. ความต้องการทางการศึกษาโอกาสและการเลือก. วารสารการศึกษา
แห่งชาติ. 16 (มีนาคม – มิถุนายน 2525): 25.

ฉลอง โรจนรัตน์วิชัย. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษา
ต่อในโรงเรียนช่วงฝีมือปัญญวิทยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เฉลียว สุวรรณกิตติ. 2529. การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
คณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิต.

ชูศรี สุวรรณโชติ. 2544. หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: อักษรไทย.

ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารอาชีวศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เชียรศรี วิวิธศิริ. 2538. จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย. 2533. การสำรวจความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
อาชีวศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท. 2536. การบริหารการค้าปลีก. กรุงเทพมหานคร: วังอักษร.

ธนู แสงศักดิ์. 2517. ระบบการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

- ธีรวุฒิ บุญยโสภณ. 2543. การบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผลิตตำราเรียน.
- ธีรารัง บัวศรี. 2532. ทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- ธีรารัง อุดมไพจิตรกุล. 2544. สังคมศาสตร์พื้นฐานการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณรงค์ เทียนส่ง. 2526. เหตุผลของการเลือกเรียน. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. 2526. เรียนเพื่ออะไร. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์สวย.
- ทรงพล ภูมิพัฒน์. 2538. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาพื้นฐาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นรินทร์ สมสมัย. 2542. แรงจูงใจในการเข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนแบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิภา แนวนบุญเนียร. 2521. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- นิสา สายสังข์. 2547. ความต้องการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพณิชยการบางนา. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญมัน ธนาสุวัฒน์. 2537. จิตวิทยาองค์การ. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พรินติ้ง เฮาส์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตร์โรจน์. 2542. การจัดการและการบริหารอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.

พนิดา เพชรายุทธ. 2545. แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา
โรงเรียนพลชัยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิสมัย พิบูลย์สวัสดิ์. 2527. จิตวิทยาทั่วไป. เชียงใหม่: ช่างเผือก.

เมธี ปลั่งธนานนท์. 2525. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์อักษร.

มนัส บุญชม. 2546. การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

ยีนยง จิรัฐติกาล. 2538. ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนในการนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน
ประถมศึกษาเอกชน จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยุพิน องคานนท์. 2533. พัฒนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีความต้องการประกอบ
อาชีพอิสระ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

ยุวดี อินชัยเทพ. 2540. เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าศึกษาของนักศึกษานอกโรงเรียนกลุ่มวิธีเรียน
ทางไกลและชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและ
การแนะแนว, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รังรอง สีทองดี. 2535. แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

รวีพร นิลदानวงศ์. 2544. สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของนิสิตปริญญาตรี
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ระวีวรรณ ชินะตระกูล. 2536. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา.

กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ราตรี กลิ่นประทุม. 2545. แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการตลาดของนักเรียนระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ลัดดา หิรัญยา. 2545. แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ

ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วัชร ทรัพย์มี. 2533. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วุฒิชัย จานงค์. 2523. พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร: บารมีการพิมพ์.

วิทยา ดำนัชรกุล. 2546. การบริหารธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: เชิร์คเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

วิทยาลัยพณิชยการบางนา. 2538. การจัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี.

กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพณิชยการบางนา.

_____. 2548. รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2548. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพณิชยการบางนา.

_____. 2549. รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2549. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพณิชยการบางนา.

วิรัช กุมุทมาศ. 2528. การศึกษาเพื่อการทำงานและอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย.

วิเวก ปางพุฒิพงศ์. 2533. รายงานประจำปี 2533 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพมหานคร: กรมอาชีวศึกษา.

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. 2550. มูลค่ายอดขายปลีก (Online). www.kasikomresearch.com.
25 สิงหาคม 2550.

ศรินวล โกมลวนิช. 2522. แนวทางการศึกษาต่อวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร: กรมอาชีวศึกษา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2546. การบริหารการค้าปลีก. กรุงเทพมหานคร: ชรรรมสาร.

ศิวลี ดิลกหัตถากร. 2547. แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของนักเรียนชั้นปีที่ 1
โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุกิจ สุวรรณชัยรบ. 2536. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูอุดรธานี.

สังัด อุทรานันท์. 2535. ทฤษฎีหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: มิตรสยาม.

สีดา สิ้นศรี. 2520. กระบวนการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

สัญญา โทณูทานุรักษ์. 2534. ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
วิชาเอกธุรกิจศึกษาระดับปริญญาตรี เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สันต์ ธรรมบำรุง. 2527. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

สุนทร โคตรบรรเทา. 2525. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: อักษรการพิมพ์.

- สมชัย เจนจตุรงค์. 2542. แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา
ในวิทยาลัยพัฒนการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมนา อยู่โพธิ์. 2544. การค้าปลีก. กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบัติ สุขสมบูรณ์. 2540. การศึกษาปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษาและสาย
อาชีวศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพงษ์ เกษมสิน. 2523. หลักการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน. 2540. องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจ
ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สว่างจิตร พัทธมณีปกรณ์. 2541. เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาสถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมิตร คุณานุกร. 2535. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุวลี จันถัม. 2545. แรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคีของนักเรียน
อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพัฒนการเขตพูน. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา. 2541. คู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคี. กรุงเทพมหานคร: פרานนการพิมพ์.

สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2530. การแนะแนวอาชีพ. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัมพร วิจิตรพันธ์. 2520. เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน. กรุงเทพมหานคร:
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อัมพรศรี พรพิทักษ์ดำรง. 2534. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสาขาคหกรรมศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร
ศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรุณี ผลน้อย. 2546. การค้าปลีกค้าส่ง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ป็นสัน.

อารีย์ พันธมณี. 2546. จิตวิทยาการสอน. กรุงเทพมหานคร: ไชยโหมเอ็ดดูเคท.

Crites, J. O. 1969. **Vocational Psychology**. New York: McGraw-Hill Book Company.

Cronbach, Lee Jolepn. 1970. **Essential of Psychological Testing**. New York: Harper and Row.

Daniel E. Griffiths. 1959. **Administrative Theory**. New York: Appleton Century Crofts.

Good, C.V. 1973. **Dictionary of Eduction**. New York: McGraw-Hill, Book Company.

Hilda Taba. 1962. **Curriculum Developmennt**. New York: Harcourt, Brace and World Inc.

Hoppock R. 1976. **Occupational Information**. New York: McGraw-Hill Book Company.

Houle, C.O.Z. 1961. **The Inquining Mind Madison**. New York: University of Wisconsin Press.

Reeder, W. William. 1971. **Partial Theroies from The 25 Years Research Program on Directive
Factors in Believes and Social Action**. New York: Appleton Century Crofts.

Shertzer B. 1985. **Career Planning Freedom to Choose**. Boston: Houghton Mifflin Company.

Wheeler, D.K. 1974. **Curriculum Process**. New Jersey: University of London Press Ltd.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

(สำเนา)

ที่ ศธ. 0513.10907/314

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

6 ธันวาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตกระทำการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายบัณฑิต นราอนุสรณ์ นิสิตปริญญาโท สาขาธุรกิจศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพัฒนศึกษาการบางนา ภายใต้การควบคุมของ

รศ.ชนะ วันหนูน ประธานกรรมการ

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประจำตัวนิสิตได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้ และคำแนะนำของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือของนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตรวจเครื่องมืองานวิจัยครั้งนี้ และคำแนะนำของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยแก่นิสิต ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143, 02-942-8200

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รศ.ยศ ทรัพย์เย็น
อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา สาขาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รศ.ปัทมาวี วีรภักดิ์
อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา สาขาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. อาจารย์สมบูรณ์ แซ่เจ็ง
อาจารย์ประจำแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดสอบเครื่องมือวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 0513.109(2)/316

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

15 ธันวาคม 2549

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห้ทดสอบเครื่องมือวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี

ด้วยนายบัณฑิต นราอนุสรณ์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา ภายใต้การควบคุมของ

รศ.ชนะ วันหนูน ประธานกรรมการ

การทำวิจัยดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องทดสอบเครื่องมือวิจัย วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี จึงใคร่ขออนุมัติเคราะห้ให้นิสิตได้เข้าทดสอบเครื่องมือกับนักเรียนที่เรียนในสาขางานธุรกิจค้าปลีก ระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานีต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขออนุมัติเคราะห้แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143, 02-942-8200

ภาคผนวก ง

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 0513.109(2)/317

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

21 ธันวาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตขอทราบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการบางนา

ด้วยนายบัณฑิต นราอนุสรณ์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา ภายใต้การควบคุมของ

รศ.ชนะ วันหนูน ประธานกรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการบางนา เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตได้เข้าเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการทำวิจัย โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ทั้งนี้ นิสิตจักได้ประสานงานและนัดหมายเวลาเพื่อขอเข้าเก็บข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143, 02-942-8200

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา โดยแบบสอบถามชุดนี้ได้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนาทั้ง 5 ด้าน

ด้านเหตุผลส่วนบุคคล

ด้านอาชีพ

ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ด้านหลักสูตร

ด้านสถาบัน

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่าน และโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพราะหากเว้นข้อใดข้อหนึ่ง จะทำให้แบบสอบถามฉบับนี้ไม่สมบูรณ์ และขอให้ท่านตอบคำถามให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ผู้วิจัย

นายบัณฑิต นราอนุสรณ์

นิสิตปริญญาโท สาขารัฐกิจศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

เพศ

- () ชาย
() หญิง

อาชีพผู้ปกครอง

- () ข้าราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() พนักงานบริษัทเอกชน
() เกษตรกรรม
() ค้าขาย
() รับจ้างทั่วไป
() นักธุรกิจ
() อื่น ๆ ระบุ.....

รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

- () ต่ำกว่า 10,000 บาท
() 10,001-20,000 บาท
() 20,001-30,000 บาท
() 30,001 บาทขึ้นไป

ภูมิลำเนาเดิม

- () ภาคเหนือ
() ภาคกลาง
() ภาคใต้
() ภาคตะวันตก
() ภาคตะวันออก
() ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี
- () ปริญญาตรี
- () สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขางานธุรกิจค้าปลีก ระบบทวิภาคีของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการบางนา ทั้ง 5 ด้าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สาขางานธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี	ระดับของความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านเหตุผลส่วนบุคคล					
1. ต้องการมีความรู้ทางด้านธุรกิจค้าปลีก					
2. ต้องการเพิ่มวุฒิทางการศึกษาให้สูงขึ้น					
3. ต้องการฝึกตนเองให้เข้ากับสังคมได้					
4. ต้องการเพิ่มวิสัยทัศน์ของตนเองด้านธุรกิจค้าปลีก					
5. เรียนตามความต้องการของตนเอง					
6. เป็นวิชาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถและบุคลิก ของตนเอง					
7. เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูง					
ด้านอาชีพ					
8. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพได้ หลากหลาย					
9. ต้องการความก้าวหน้าในธุรกิจค้าปลีก					
10. ธุรกิจค้าปลีกหางานทำได้ง่าย					
11. ธุรกิจค้าปลีกเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน					
12. ธุรกิจค้าปลีกเป็นอาชีพที่มีเกียรติ					
13. ต้องการนำความรู้ไปประกอบธุรกิจส่วนตัว					
14. เมื่อจบการศึกษาจะมีโอกาสทำงานในสถาน ประกอบการนั้น					
15. วิชาชีพนี้เหมาะกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน					
16. ธุรกิจค้าปลีกเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง					

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน สถานงานธุรกิจค้าปลีก ระบบทวิภาคี	ระดับของความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง					
17. บิดา มารดา สนับสนุนให้เรียน					
18. ญาติพี่น้องแนะนำให้เรียน					
19. เรียนตามเพื่อน					
20. อาจารย์ในสถานศึกษาเดิมแนะนำให้เรียน					
21. อาจารย์แนะแนวในวิทยาลัย แนะนำให้เรียน					
22. เรียนตามรุ่นพี่					
23. เรียนตามผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพนี้					
ด้านหลักสูตร					
24. หลักสูตรสอดคล้องและตรงตามความต้องการของผู้เรียน					
25. ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนเหมาะสม					
26. เวลาที่ใช้ในการฝึกงานมีความเหมาะสม					
27. เป็นหลักสูตรที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียน					
28. เนื้อหาวิชาที่เรียนนำไปใช้ในการทำงานได้จริง					
29. หลักสูตรที่ใช้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน					
ด้านสถาบัน					
30. เป็นวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมานาน					
31. ความสะดวกในการเดินทางมาเรียน					
32. สภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยดี					
33. บรรยากาศภายในห้องเรียนดี					